

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

Idun

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

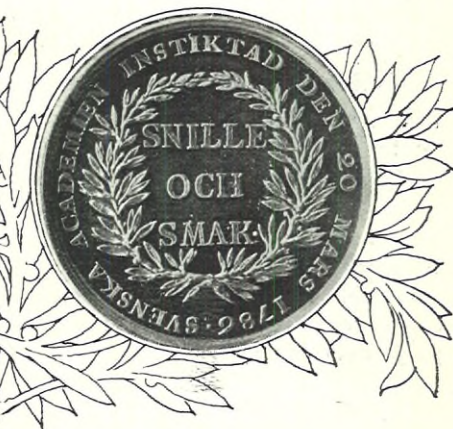
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

Flxel Klinckowström. • En lagerkrönt diktare.

BILDEN HÄR INVID visar dragen af den som vetenskapsman, jägare och skald bekante friherre A. Klinckowström. Som diktare har hans namn hittills nog endast varit känt inom trängre kretsar, men torde i dessa dagar komma på allas läppar, som något intressera

sig för vår vitterhet. Samtidigt meddela vi opropå högtidssammankomsten den 15 dennes en något förminskad afbildning af Svenska akademien stora guldmedalj, hvilken utdelas som pris för skaldekonst och som senast år 1888 tillerkändes Edvard Fredin för hans diktcykel "Vår Daniel".

UNDER DET ATT den lyriska diktningen företer en för sin egen skull rent oroväckande och för publiken ej så litet mattsam yppighet, är ett dramatiskt alster en jämförelsevis "rara avis" inom den moderna svenska litteraturen, och särskildt må väl detta gälla versifierade dramer i hela fem akter. Ett sådant med nationellt ämne har emellertid nyligen fullbordats af friherre Axel Klinckowström; och det är med anledning därpå vi nu presentera hans bild för Iduns läsekrets.

Axel Klinckowström är emellertid ingalunda debutant som skönlitterär författare. Hans hittills förnämsta diktverk är *Svipdag Egilssons saga*, som utkom år 1894 och, om vi ej missminna oss, förut erhållit hedersomnämmande af Svenska akademien. Det fornnordiska ståtliga ämnet är behandladt i den tolkning, som Viktor Rydberg gifvit det i sin genialiska framställning af den nordisk-germanska mytologiens väldiga epopé. Diktykeln inledes med ett spirituellt, orienterande förord af Viktor Rydberg. Han skrifver där om författarens efter den fornnordiska poesien mönster bildade omskrifningar, att de äro "lyckade och värdiga sina mönster". Vidare faller Viktor Rydberg det omdömet, "att äfven de som sakna förutsättningarna för ett lätt och ostördt umgänge med dikten, omöjliggen kunna undgå det intryck, att "Svipdag Egilssons saga" är alstret af ett äkta, ursprungligt och kraftigt skaldekynne", samt berömmar den tekniska skicklighet, hvarmed Klinckowström behandlat de valda versarterna. "Den synes ej vara frukten af

öfning, utan en omedelbar yttring af hans naturell."

Klickowström har dessutom publicerat *Sånger och sånger, Fornsånger, Frödis, Jägarlåtar, Valdemarskatten* (operatext) och senast, år 1906, *Örnsjöturen*, en käck jägardikt på hexameter.

Friherre Axel Klinckowström är född 1867 i Darmstadt. Hans föräldrar voro öfversten, den på sin tid mycket kände senatoren R. M. Klinckowström och dennes maka, född Labensky. Efter aflagd mogenhetsexamen studerade han naturvetenskap vid Stockholms högskola och var under ett par läsår assistent vid dess Zootomiska institut. Klinckowström har gjort tre vetenskapliga forskningsresor. Han medföljde i egenskap af zoolog Gustaf Nordenskiöld's expedition till Spetsbergen år 1890 samt företog, med understöd från Svenska sällskapet för antropologi och geografi, en färd till Surinam, från hvilken han hembragte värdefulla samlingar. Slutligen var Klinckowström en af deltagarna i den undsättningsexpedition, som hösten 1903 af svenska staten afsändes till sydpolstrakterna för att efterforska den nordenskiöld'ska expeditionens då ovissa öde.

Sin doktorsgrad vann Klickowström år 1895 vid kungliga bayerska Julius-Maximilian-uni-

versitetet i Würzburg. Han har publicerat åtskilliga vetenskapliga afhandlingar.

Friherre Klinckowström, hvars maka, friherrinnan Thyra Klinckowström, är född Gylden, bor sedan åtskilliga år tillbaka på sitt fädernegods Stafsund på Ekerö i Mälaren.

Han är där i tillfälle att ute i naturen lefva friluftslif, som han entusiastiskt dyrkar, och att dela sin tid mellan den af honom med passion omfattande jakten och sitt författareskap.

På detta hans författareskap meddela vi här ett prof i nedanstående friska naturstämning från bergslagen, som vi tillåtit oss kalla "Det gamla järnbruket", men som egentligen heter "Försång" och inleder författarens för ett par år sedan i bokform utkomna jägardikt "Örnsjöturen":

Det gamla järnbruket.

RE'N STYR mot västerns ljusa sal
augustis sista sol sitt spann;
i blodig glöd kring berg och dal
en sista eldblick brann.

I gula skylar skörden står,
likt purpur skimrar lönnens blad,
af frosten färgadt björkens hår
förgylls i hult och glad.

Hemtrefnad.

Nu svinner sol bak skogens rand,
nu bleknar björkens gyllne gren
och midt i dämpad purpurbrand
syns aftonstjärnan re'n.

Ur östern drager drottning Natt
på dagstänkt silfverkarm
och speglar stolt sin stjärneskatt
i skogssjöns stålblå barm.

Sin lega älgen lämnat har,
långs myren smyger räffen fram,
på mjuka vingar ufven drar
på rof från furans stam.

Men ner i daln på öppen strand,
där älven slutar tvärt sitt lopp
och öfver klippans mörka rand
mot insjön tar ett hopp,

stå hyttans mossbelupna skjul,
och öfver murken timmerdamm
ett halft förfallet vattenhjul
syns spöklikt skymta fram.

Besegradt nu af ångans makt
det gamla stångjärnsverket står,
och söderut till fjärran trakt
på järnväg malmen går.

Men högre upp på sandig lid,
där ligga brukets brädupplag,
där råder helt den nya tid,
där ljuda bilans slag;

från flottar upp vid älvens strand
där släpas tunga timmer fram,
där gnisslar sågens skarpa tand
i hundraårig stam.

Nu slut är dagens arbetsdån
och folket fått sin mödas lön.
I nattens tystnad fjärran från
ett hundskall hörs vid sjön.

Och smedjeforsens dofva brus
bak strandens häck af al
har smält ihop med vindens sus
i skogens gröna sal.

Från brukspatronens nya hus
i munter takt pianot ljud,
och lampa med elektriskt ljus
kring gården spred sin glöd,

ty nejdens glada jägarlag
fördref med dans och glam och skratt,
i väntan på sin högtidsdag,
augustis sista natt.

AXEL KLINCKOWSTRÖM.

I DEN LIFLIGA och sakrika skildring, som fröken Eugenie Sundholm här nedan gifver af Aktiebolaget "Hemtrefnads" historia, har hon icke funnit någon plats att omtala sitt eget långa och oegennyttiga arbete för företaget med dess tusen tanke- och tidskrävande detaljer. Det är dock tack vare hennes varma intresse, sega energi och praktiska förstånd tanken att skaffa ensamma själförsörjande kvinnor tillgång till för deras villkor och behof lämpade bostäder — något som hittills totalt förbi-settis af byggherrar och arkitekter — nu är förverkligad. Naturligtvis är det blott ett fåtal af den stora kåren, som redan nu direkt får godt af hvad som blifvit gjordt, men sedan första steget en gång är taget, kan man hoppas att till en början hvarje stadsdel skall få någonting motsvarande "Hemtrefnad", och när så en gång i framtiden alla själförsörjande kvinnor sitta oantastliga i sina egna, efter den personliga smaken inredda hem och tänka på de länge sedan förflutna dagar, då medlemmar af deras kår hemlösa och rastlösa flyttade hit och dit i staden och aldrig ändå kände behaget af att äga en trygg fristad, där de själfva rådde, då kan det vara lämpligt att med tacksamhet minnas den, som gjorde det mödosamma förarbetet.

SKULLE JAG berätta om Hemtrefnad, om Aktiebolaget Hemtrefnad, hvars nybyggnad i dessa dagar kommit under tak? Det blir kanske en allt för lång historia. Åtminstone går den ganska många år tillbaka, ty jag tror att den rätteligen börjar redan 1896.

Det året hade jag för första gången semester. Jag reste västerut, ty jag var bjuden att tillbringa några veckor hos en värderad vän, som hade en villa, belägen endast några stenkast från Björnfjorden. Den villan var ej stor, men den hade plats för så många. Den var så praktiskt inredd, och dess läge var så härligt.

Snart började jag tänka på, om det ej vore möjligt att i Stockholmstrakten bygga något likartadt såsom tillflykt och hviloplats för ensamma kvinnor under deras semester.

Denna tanke hade jag kvar långt efter min hemkomst, och slutligen fick jag rätt klart för mig, att platsen skulle vara i närheten af Södertälje på en sluttning, som jag hade lyckats upptäcka. Om backen var till salu eller ens kunde få bebyggas, det visste jag dock ej.

Genom funderingarna på trefnad under semestertiden kommo mina tankar snart att dröja vid, huru dessa ensamma kvinnor, huru vi arbetande kvinnor i allmänhet hade det under den öfriga delen af året.

Det är nog få som känna arbetets glädje, ty de hafva det i allmänhet ledsamt, tungt och tryckt.

Mången har börjat se sig om efter arbete och plats, först när hon mist sitt hem — sitt föräldrahem. Så var det åtminstone i de flesta fall två à tre årtionden tillbaka, skulle jag tro. Då blef det att arbeta för det dagliga brödet, endast för att uppehålla sig och ej med hopp att någonsin kunna arbeta sig till ett eget hem.

Det tyckes mig kunna räknas kvinnorna till förtjänst, att de — såsom ock från många håll erkännes — kunnat uppfylla sina åtagna platser pliktroget och samvetsgrant. De arbetade ju dock i de flesta fall så hoppöst vid tanken på den af armod fyllda, ensamma ålderdomen, som väntade dem.

Kvinnorna ha ju intet arbetsmål såsom den unge mannen, hvars kunskaper och duglighet gälla så mycket mera, att han ofta i en ganska snar framtid genom sitt arbete, — kanske mången gång ganska snarlikt hans kvinnliga kamrats, — kan skapa sig ett eget hem.

Emellertid, låtom oss ingalunda missunna honom det, utan i stället hoppas att det i en framtid må bli lika ljust för kvinnan.

Huru många gånger ha vi icke hört, att ett ensamt fruntimmer behöfver så litet?

Jag är nästan förvissad om, att mer än en förständig man anser, att ett äldre fruntimmer med årsinkomst af 500 kr. har det riktigt bra, och skulle hon ha 1,000 kr, så instämmer kanske mången med honom, som så sent som våren 1907 yttrade: "Hon samlar väl ett kapital!"

Nu slutar jag snart att förvåna mig öfver sådana yttranden, ty jag börjar få klart för mig, hvar man har att söka grunden till dem.

I den gamla goda tiden erhöles de ogifta kvinnorna, kanske redan vid 25—30 år såsom gamla mamseller, af vänlighet, nåd och barmhärtighet sitt hem hos gitta syskon eller någon annan familj. Där gafs hvad de behöfde till uppehälle, men inte blef hushållet dyrare för det. Det kostade just intet att ha dem i sitt hem.

Däri tror jag förklaringen ligger till den ännu gängse uppfattningen, att ett fruntimmer behöfver så litet för att draga sig fram. Ja — det har varit många tusen kvinnor, som så ha lefvat fram sitt lif på synbart ingenting, eller af barmhärtighet, om man ser saken från den sidan, som de flesta af dem själfva troligen gjorde.

Men jag skulle vilja vända om påståendet — de lefde icke på barmhärtighet, utan tvärtom. Mången familj kom kanske till välstånd eller hade åtminstone understundom för sitt bestånd att tacka dessa olönade, flitiga, försakande kvinnor.

De voro nog emellanåt utsatta för de ungas spe och gyckel, kanske hån också, men en stor och viktig plats fyllde de förvisso. Huru mången ung och oerfaren husmor har ej i sjukdom, bekymmer och oro haft sitt stöd och hjälp af dem!

Gång efter annan har jag tänkt, att om dessa kvinnor ännu funnos, så skulle vi kanske ej så ofta få höra talas om olyckliga äktenskap, skilsmässor och försummade barn. Hvar finns nu den syster eller svägerska, som vill åtaga sig så själförsakande och uppoffrande plats?

Tiderna äro förändrade.

Nu begära vi ej af barmhärtighet plats i ett hem, utan vi begära, att vårt arbete skall förskaffa oss ett hem.

I yngre dagar är det nog jämförelsevis lätt att komma till rätta och finna sig i olika förhållanden bland främmande människor, helst man ju dess bättre ej så sällan kan ha lyckan att få inackordera sig i en angenäm familj, där man trifs mycket godt. Men huru länge får man bo där? Så länge det finns plats. Skulle rummet behöfvas för egen familjemedlem, så måste naturligtvis den inackorderade lämna det. Jag har råkat personer, som så af olika skäl ofrivilligt måst flytta år efter år.

Ju äldre man blir, dess tyngre känns det att gång på gång byta hem och ändå vara hemlös. Allt ifrigare önskar man att skaffa sig ett eget litet hem. Men huru skulle det gå till? Man hyr själf ett rum och kanske man lyckas få ett stort och vackert rum — då får man ju ett hem. Nu skall här ordnas efter eget tycke och egen smak. Frukost och kvällsmålet gick lätt att ordna och på lediga stunder kunde öfriga husliga sysslor medhinnas, helst middagen på hemvägen intogs å en hushållsskola, men tyvärr blef det inte den trefnad, som man hoppats på. Eldbrasan hann ej vaktas ut på morgonen, innan det var tid gå till arbetet. Det var kanske mer än vanligt att styra om i skolan, på banken, på kontoret o. s. v. i dag. Middagstiden blef sålunda senare än vanligt, och för den dagen var hus-

Verkligt nöje
bereder det att taga på sig

Victoria
hängan

Tillskärning och sammansättningen af de olika delarna är utförd så omsorgsfullt, att belåtenhet är gifven, om rätta storleken väljes. Försäljes i finare skoaffärer öfverallt samt tillverkas af
LUDVIG TRAUOGOTT, STOCKHOLM.

hållsskolan redan stängd. Sålunda: både hungrig och trött är den hemvandrande. Dagen var därtill ganska kall.

Om likartade förhållanden hörde jag ej så sällan, och jag tänkte, att något måste göras för att erhålla passande bostäder till ensamma, själförsörjande, bildade kvinnor.

Hvarför inte skaffa dem en landlig bostad äfven under arbetstiden? Och så började jag bygga luftslott. Ena dagen låg det borta vid "Fåfången", en annan gång utåt Järfva. Slutligen föllö mina tankar på Stocksund. En gång började jag tala därom med en äldre herre, som därunder yttrade: "Försaka ej stadens fördelar för landets tvifvelaktiga behag." Jag tyckte det var så kloka ord, att jag från den stunden beslöt arbeta för ett hus som skulle ligga i Stockholm.

Under mina funderingar gick emellertid det ena året efter det andra, och ännu så sent som hösten 1903 hade jag ej kommit längre än att jag hade klart för mig, att jag ville sträfvä för att ett hus skulle bli byggt för ensamma, själförsörjande, bildade kvinnor. Därom talade jag med alla, som ville skänka mig ett intresserat öra och därtill ett öga att betrakta beskrifningen på en lägenhet, som jag ritat upp på ett halft visitkort. Alla hörde vänligt på mig, men ingen hade ett råd att gifva. Jag skref det året på senhösten till en vän: "Jag tror så säkert att min idé är god — och utförbar." — "Det är som jag hade en präktig garnhärfva och ville göra ett nystan, men har ingen liten stjärna att fästa trådändan vid. Jag vandrar ännu på en mörk stig och ingen enda liten stjärna lyser upp min väg." Så blef det äfven slut på 1903.

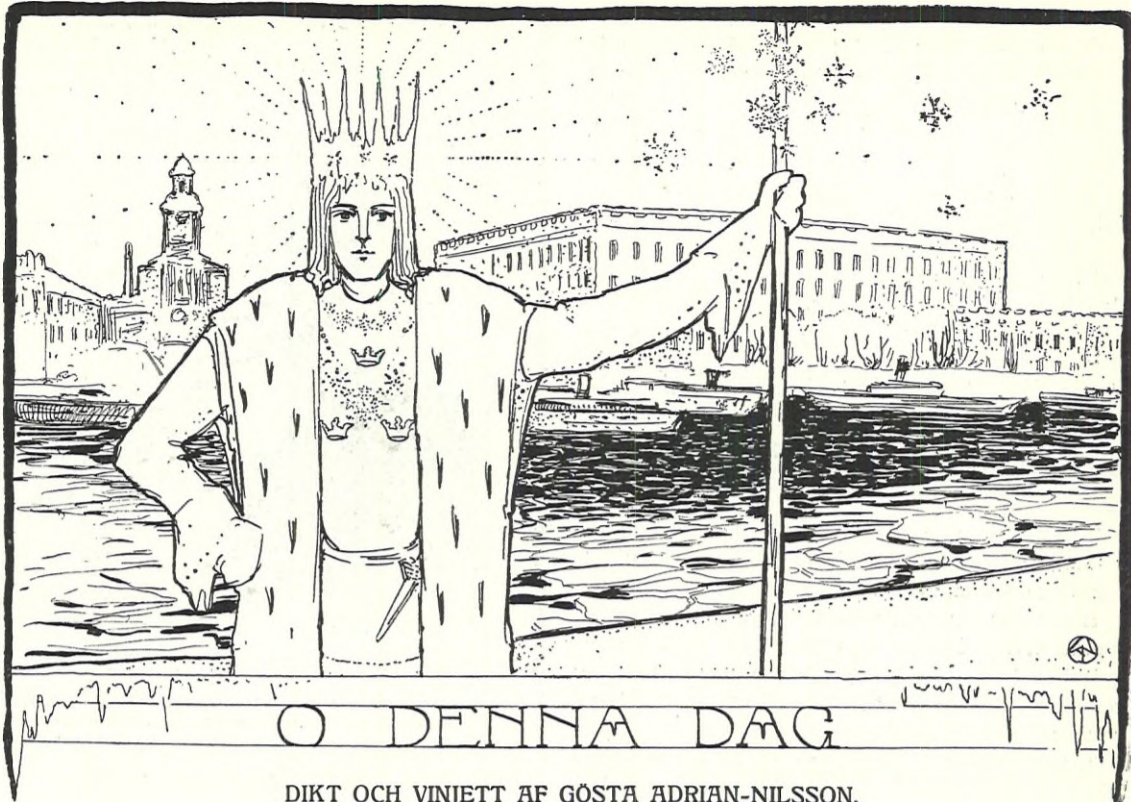
En dag i januari 1904 ritade jag ånyo upp en lägenhet, passande för ett ensamt fruntimmer. Då hade formatet vuxit ut till ett halft skrifpappersark. Och så fick jag äntligen ett råd — ett godt råd — jag tror det var fröken Gertrud Adelborg, som gaf mig det. Hon hade upprepade gånger med vänlighet och intresse åhört mina funderingar. Jag fick rådet att gå till fröken Lagerstedt. Jag gick till fröken Agnes Lagerstedt och visade upp min papperslapp, berättade min idé och frågade henne, om hon ville säga mig, huru jag skulle kunna få denna lapp att omsider växa till ett helt hus. "Gör en beskrifning huru ni tänkt eder huset," sade hon, "och fråga sedan, om dessa kvinnor skulle vilja bo i ett dylikt hus."

Jag gjorde så och inom ett par veckor — ja — inom några dagar hade jag klart för mig, att många voro intresserade utaf att ett dylikt hus skulle komma till stånd. Nu var min stig ej längre mörk. Redan två stjärnor lyste på den. Omsider blef det tolf, som lyste upp vägen hvar på sitt vis — och för närvarande glindrar i min synkrets minst ett par hundra vänliga stjärnor, alla, som hvar i sin stad hjälpt till att vi kommit så långt att nu det efterlängttade huset står under tak. Emellertid var det två saker det gällde för att få ett hus till stånd. —

Pengar och tomt. — Den första som bidrog till min idé förverkligande genom lämnande af pengar var amiralinnan Julia af Klercker, som lofvade teckna kr. 5,000 och som allt fortfarande följer vårt arbete med intresse.

Brukspatron Carl Alexanderson och bankkamrern Ernst von Sydow är jag också tack skyldig för råd och upplysningar, som de så vänligt och beredvilligt gäfvit mig. —

Den 4 dec. 1904 hade vi ett möte hos amiralinnan af Klercker. Vi voro omkring 15 personer, hvilka tänkte sig som blifvande hyresgäster, och nu gällde frågan, hvarest de flesta skulle

DIKT OCH VINJETT AF GÖSTA ADRIAN-NILSSON.

O DENNA DAG! o denna dag!
då vintern återkom
och lyste upp vår dunkla stad
och strödde rikedom
af diamant och iskristall
och tusen stjärnors fall —
o denna dag, o denna dag,
som bröt vår fattigdom.

Vår fattigdom, vår gråa nöd,
dit aldrig solens ljus
oss nådde med sin hvita glöd,
där aldrig vind blef brus,
men allt var dimmors tysta gråt
och sorgeflöjters låt,
där fattigdom och skymningsnöd
var gäst i våra hus.

O hvita dag af sol och snö
och flingors stjärnefall
med silfverskog och frusen sjö
med tempel af korall,

där vindens harpa klingar klar
i brusande fanfar —
o hvita dag af sol och snö
blif länge hos oss kvar!

Blif länge — låt din röda blom
slå ut på gossens kind,
ack sommarns ros är färgglöst tom

mot detta blodets vin,
som lyser under silkehud
och bär om lifvet bud —
blif länge, låt din röda blom
slå ut på gossens kind.

O denna dag, o denna dag!
då vintern återkom
och strödde ut kring land och stad
sin hvita rikedom,
o dag af blått och himmelskt ljus
och svala vindars brus —
o denna dag! o denna dag!
då vintern återkom!

önska få huset placeradt för att därefter rätta sig vid forskande efter tomt. På det mötet kom ännu en varmt intresserad och upplyst min stig, nämligen fröken Augusta Lithner.

På hösten samma år hade jag varit närvarande vid några föreläsningar, som Sällskapet för socialt arbete hade anordnat. Å en af dem hörde jag arkitekt Per Hallman, hvarefter jag beslöt rådgöra med honom.

"Jag har just i dessa dagar tänkt på att ett sådant hus måste byggas," var det första han yttrade, sedan jag framlagt min plan för honom.

Arkitekt Hallman gaf mig sedan anvisning på åtskilliga tomter, ritade skisser och uppgjorde förslag.

Hos stadsplaneingenjören var jag äfven upp-

repade gånger att söka efter tomt, men det såg mycket mörkt ut att få någon lämplig till rimligt pris — jag ville ha en treflig hörntomt, men fick det rådet att endast tänka på mellantomt såsom billigare. Under tiden hade jag lyckats få löfte om teckning af omkring 30,000 kr.

På denna punkt kom min angelägenhet i bankir Carl Cervins erfarna och vänliga händer, hvarefter den allt mer och mer klarnade. Bankir Cervin rådde mig att skaffa någon medintresserad, uppmanande mig vidtala fröken Julia von Bahr, och tack vare hennes energi, lyckades vi upptäcka en tomt i kvarteret Vedbärens.

Genom grosshandl. Edvard Liljewalch, som då var ordf. i drätselnämndens 2:a afd., och stadsfullmäktiges beslut lyckades vi blifva ägare

Sveriges på en gång elegantaste och mest användbara modejournal för hemmen.

Iduns Modellkatalog

Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Kolorerad omslag. Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

Ombärlig för alla sömmerskor och alla hem. Nu är tid att prenumerera.

till tomten. Icke en mellantomt, ej heller hörntomt, utan en tomt med tre fria sidor vettande till Jungfru- Artilleri- och Östermalmsgatorna, med hufvudfasaden åt den sistnämnda. Under tiden utsändes inbjudan till bildande af Aktiebol. Hemtrefnad och i april 1906 hade vi konstituerande bolagsstämma, sedan tecknade aktiekapitalet uppgått till omkr. 224,000. Vid bolagsstämman beslöts att öka aktiekapitalet till 300,000 — hvarför teckning ännu pågår —. Hvarje aktie är på 100 kr.

Arkitekt Hallman har gjort ritningarna till huset. Det har, utom bottenvåningen, fyra våningar och därtill vindsvåningen, som innehåller tvättstuga, stryk- och mangelrum samt torkvind och dessutom ett par ateljéer och några rum, såvida k. m:t gifver sitt tillstånd därtill.

I källarvåningen är köket — husets kök — beläget jämte nödiga förrådsrum, matvarubod och bagarstuga m. m.

Huset är hufvudsakligen inredt i enrumslägenheter. Hvarje lägenhet har utom rum egen tambur, en garderob och något som är mera än serveringsrum, för hvilket det kallas, men mindre än kök, ty det har ej spis. Det har emellertid förutom fönster, hvilket går inåt såsom de flesta i hela byggnaden — och har dubbla bågar — vatten och afloppsror, plats för gaskök till inledd gas, skafferi med ventil i väggen, fönsterbord samt skåp med hyllor och lådor. I en sådan lägenhet har jag tänkt mig finns hvad som behöfs för att man skall kunna känna att man har ett hem — ett litet varmt hem, ty värmeledning finns till hvarje rum. Det finns omkring 60 enrumslägenheter. Därtill i hvarje våning ett par städerskerum, som uthyras till personer, hvilka vilja åtaga sig städningen för hyresgästerna och med hvilka hyresgästerna själfva hafva att uppgöra.

Dubletter äro äfven inredda till ett antal af omkring 20 — äfven några trerumslägenheter. På nedre botten finnas utom några af de redan nämnda lägenheterna äfven tre badrum, äfvenså portvaktslägenhet, rum och kök.

Dessutom en matserveringslokal, rum för matmor och tjänare, som anses erforderliga för matserveringen, därtill äfven ett sällskapsrum. Byggnaden beräknas draga en kostnad af kr. 675,000 och skall vara fullt färdig till inflyttning den 1 okt. d. år.

Borttvingning af lägenheterna har börjat och äro redan 30 à 40 beställda, de flesta af aktieägare.

EUGENIE SUNDHOLM.

Vår pristäfling i lefnadskonst

med sex pris om sammanlagt 300 kronor

visar sig ha vunnit liflig anklang hos publiken. Dock torde en än större tillslutning kunna vinnas, hvarför vi erinra om att tästlingen står öppen till den 15 februari. Fullständiga regler för deltagandet finnas i Iduns första nummer för i år.

Agnes Beckman.

DÅ JAG första gången såg fru Agnes Beckman, stod hon i spetsen för expeditionen af en i Stockholm utkommande veckotidning med en för den tiden ofantlig spridning. Aldrig glömmer jag den öfverlägsna färdighet, hvarmed hon ömsevis skötte falsbenet, klisterborsten och saxen — på detta postverkets utvecklingsstadium skulle nämligen hvar tidnings-exemplar för sig falsas. påklistras adress och korsknytas med bindgarn — det medryckande lif, hvarmed hon kommenderade expeditionsbiträden, tidningsbud och drängar, och de många prof hon aflade på sin betydande organisatoriska talang. Och sedan jag en gång med vederbörligt tillstånd fått på toppen af det med tidningskorgar rågade lasset i den käcka lilla fruns eget sällskap kuska till hufvudposten vid Lilla Nygatan och där bevittnat hennes oemotståndligt gladlynta och hurtiga sätt mot de strama, högdragna posttjänstemännen — hvilka i början kraftigt opponerat sig mot hennes, kvinnans, den obehörigas, intrång på deras område, men snart nog gifvo sig på nåd och onåd, besegrade af hennes snabba fyndighet i repliken och af hennes sällsynta duglighet — fick jag en aning om hennes förunderliga makt öfver människosinnen, icke minst öfver hårda manliga sådana. Det dugde ej att stå och sofva under hennes kvicka, vakna blick; hennes klara, muntra röst var en fanfar, som blåste lif i till och med döddansare, och hennes outtröttliga plikttröhet och nit verkade med eller mot ens vilja eggande och elektriserande.

Född i Stockholm den 6 december 1837, blef Agnes Beckman änka vid tjugufem års ålder. För sin och sina två små döttrars utkomst fortsatte hon några år framåt sin mans yrke, bokbinderi, men först genom den verksamhet som gymnast och massör, hon sedermera i omkring fyrtio års tid utöfvade, kom hon på sin rätta plats, där hennes speciella begåfning fick göra sig gällande. Från att ha varit patient hos en af hufvudstadens mest anlitade läkare avancerade hon efter hand till hans biträde vid den då i sin linda befintliga elektricitetsbehandlingen och började, sedan hon genomgått Gymnastiska centralinstitutet och därvid under hjältemodigt burna försakel-

ser med brinnande vetgirighet och okuflig energi inhämtat de nödiga kunskaperna, sin under en half människoålder bedrifna välsignelserikakamp mot lidande och död.

Om alla de, hvilkas dolda sjukdomsorsaker fru Beckman med den för henne egendomliga skarpblicken uppdatag, hvilkas plågor hon framgångsrikt bekämpat och hvilkas lefnadsmod hon stegrade genom sin sunda liffsåskådning, kunde på en gång göra sig hörda, skulle det bli en mångtusenstämmig kör, där alla åldrars uttryckssätt, från späda barns joller till de gamlas brutna stammande, skulle representeras. Men ojämförligt fler omfattade hennes eldsjäl. Hon formligen brann af begär att komma i personlig beröring med allt slags lidande för att, outtömligt rådig och tjänstvillig, hjälpa och lindra, och blott med saknadsfull smärta böjde hon sig inför sin begränsning. Omutligt redbar, modig och trofast, väckte hon alltid hos sina sjuka glad förtröstan, hur doft än sorgernas orgelmusik kunde brusa i hennes eget inre. Sitt rika, varma hjärta, sitt skarpa, genomträngande förstånd, sina dagars id och sina natters hvila — se där hvad hon ända in på sjuttioalet med aldrig sinande gifmildhet ställde till sina lidande medmänniskors förfogande.

Skansen var fru Beckmans käraste tillhåll. Där gick hon och tomtade hela sommaren om, sen patienterna dragit till landet, vänlig och frisk som själfva naturen där uppe, hemmastadd i alla vinklar och vrår. Efter Arthur Hazelius' bortgång torde hvarken två- eller fyrfotingarna på Skansen — ty näst människorna älskade hon djuren — ha haft någon mera entusiastisk vän än Agnes Beckman.

Hon dog den 3 januari 1908. Tomrummet efter henne torde ej på länge kunna fyllas. Sådant virke växer långsamt, när det någon gång växer.

INGA ODAL.

“Gunnel“. En gammal historia

af Gabrielle Ringertz.

(Slut fr. föreg. n:r.)

HVAD VAR DET i hans ansikte, som alltid vädjade till hennes ömhet? Lidande var det. Hvad led han väl af, han den store, den lycklige? Var det inte lycka nog att vara konstnär? Dessa frågor hade hon ställt till sig redan många gånger. I denna stund kom svaret till henne ur djupet af hennes eget väsen: Han lider därför att han är själfull. Ingenting är lycksaligare, men ingenting vållar större smärta än att känna sin själ lefva.

“Hvor skal jeg roser plukke, hvor inge roser gror? Hvor skal jeg finde kjærlighed, hvor kjærlighed ej bor?”

Han stödde sig mot instrumentet och log emot henne. Och hon log igen, lycklig öfver skalken i de eljes tunga ögonen, glad som en liten mor öfver att den höga ljusa pannan och de magra kinderna redan fått hälsans bruna färg.

— Gror här inte rosor nog för er, fru Gunnel? Han skrottade sakta. Ni har ju ert hemvist midt i rosensnåren där nere!

För första gången kallade han henne “fru Gunnel“. En glädje, som var för stor och obändig att tvingas ner, genomilade henne.

— Nej, sade hon och log med mun och med ögon. Inte får jag rosor nog, men aldrig har lifvet bjudit mig så många som här!

Skönhet är makt.

För hvarje dam torde det vara af största intresse att taga kännedom om sättet för en rationell hudvård. Detta tillfälle gifves i de värdefulla praktiska råd som erhållas uti vår stora bok afhandlande **Skönhetens hemlighet**. Boken erhålles gratis och franko. Tillskrif oss i dag.

Parfymeri Louise,
— Stockholm. —

Hon bredde ut de spensliga armarna och drog en djup suck af lycka.

— Så många, många! Hela fångat fullt!

Och i och med det hon sagt detta, gick den stormande glädjen öfver i smärta. Hon böjde hufvudet djupt öfver tangenterna och grät. —

Fru Gunnel hade behållit sin vana att stiga bittida upp. Hon tyckte om att ostörd vandra genom de vackra, tysta gemaken, tafvelgalleriet och de ekbonade gångarna, hvilka om dagen voro oroliga af främmande rösters sorl. Fru Gunnel var ännu ung. Hon visste knappast själf hur kär hon hade ensamheten.

Utan många ord hade hon i det främmande huset, drifven af en sund instinkt, sökt skaffa sig några plikter att fylla. På sina ströftåg efter vissna rosor för potpourrikrukorna smektes hennes kinder och händer af alltför många doftande skönheter för att det skulle vara henne möjligt att gå dem förbi. Hvar morgon gjorde hon därför en rik, daggvåt skörd och på det stora ekbordet i den mörka bankettsalen fyllde hon sedan med kärleksfulla händer alla husets kristallskålar med friska rosor.

En morgon, då hon var sålunda sysselsatt, öppnades dörren sakta och han stod framför henne.

— Fru Gunnel, sade han i en ton, som om han blott fortsatt ett nyss afbrutet samtal. Kom med mig. Långe nog har ni nu satt fyllda rosenskålar framför husets gäster. De värdigas knappast skänka dem en likgiltig blick. Vi vilja bjuda deras otacksamma ögon något annat. Vi skola sätta för dem något af allt det de blindt gå förbi hvar dag därute i naturen.

Han tog hennes hand och lycklig gick hon vid hans sida ner för slottets trappa. Långt ut i parken förde han henne. Han klättrade uppför bergsbranter och undersökte dalens tjärn, medan hon undrande väntade vid foten af ett skuggande träd. När han åter stod vid hennes sida, visade han henne sin skörd.

Höga stänglar af utblomnad syre hade han skurit sig nere i dalen. Tätta och frodiga sutto de rostbruna fröhusen på sina oböjliga stjälkar.

Det var som hade de sugit till sig all sommarens sol och all nattens dag, så fulltonig och varm var deras färg. Högst upp på branten hade han funnit en rönn, hvars törstande rötter ur bergets magra jordmån icke kunnat suga till sig nog med saft. Dess spetslätta löfverk bar, midt i sommaren, höstens färg. Den hade han plundrat.

— Äro de icke vackra? sade han. Men se! De ha velat famna för mycket af himmel och jord. De ha lefvat ut — de äro förbrända i förtid — och han skakade ut ett regn af gyllene blad och bruna fröhus öfver Gunnels hvita klädning.

Hon hejdade hans arm, rädd för något som hon inte förstod.

— Nu gå vi hem och fara varligt med vår skörd, tillade han, småleende. Så sätta vi den i en hög kristallbägare midt på frukostbordet att beskådas af alla de konventionella ögonen. Och så lyssna vi tysta till hvad de säga. Ingen får veta, hvem som fyllt bägaren, och hvar morgon skänka vi dem något nytt af allt det de gå blinda förbi om dagen.

— Vår hemlighet blir snart röjd, invände Gunnel.

— Nej, svarade han. Ingen skall få veta om den, jag skall muta hofmästaren.

Då fru Gunnel ett par timmar senare hörsammade frukostklockans maning, voro gästerna redan församlade i salen. Morgonsolen sken in öfver det varma gamla ekvirket och lekte i

blå dagrar öfver frukostservisens lätta porcelin. Men midt på damastduken reste sig buketten. Det var som om alla rummets skuggor och solstrålar i lek rundt väggar och takbjälkar stämt möte i det djärfva knippets rostbruna prakt och solgula guld.

— Aldrig visste jag att utblomnad syre kunde vara vacker!

— Den jättebuketten, fru Gunnel, har icke era små fingrar varit med om att ordna!

— Den är utsökt!

— Hvem har bundit den!

Men de två, som lekt leken, sågo bort från hvarandra och ingen misstänkte dem.

Och den dagen försvann som de öfriga för fru Gunnel i väntan på aftonens lycka och hvad nästa morgon skulle bringa.

Hvar morgon skänkte henne samma fröjd.

— Kom, brukade han säga, då han förde henne ner för slottets trappa. Vi behöfva denna stund, vi två, som icke höra dit — till de öfriga.

— Hör ni då icke dit? frågade Gunnel en gång med forskande blick.

Han dröjde med svaret.

— De behöfva mig för sin njutningslystnads skull, sade han slutligen och hans röst var bitter. Men jag hör icke till dem — icke mer än ni.

— Nej, bekräftade fru Gunnel. Jag vet! Inga broar bära mellan er och dem.

— Ni har rätt, barn, men hur kan ni veta? Skulle ni till äfventyrs ha hört, hur hvar ton jag spelar brister, innan den hinner fram till dem? När de omringa mig med tack och lof-ord, småler jag. Intet af hvad jag spelat har nått fram till dem. Men de tro så. Jag spelar i en öken här, men ni, fru Gunnel, ni har för mig varit rosen "hvor inge roser gror."

Och då han såg, hur hennes anletsdrag skälfde, tillade han i lättare ton:

— Och jag? Hvad har jag då varit för er, manne? Jag har varit "sagan", "äfventyret" — inte sant? Ni har sagt mig det en gång och det ville jag gärna vara — ännu en liten tid.

— Ännu en liten tid?

— Ja. Men kom nu! — Nu är leken förbi för i dag, fru Gunnel. —

Gunnel vågade icke räkna dagarna, icke tänka på, att det fanns ett efteråt.

Redan talades det om fest, som skulle avsluta den store konstnärens vistelse på Boarp. En fest till hans ära, som förskaffat det församlade sällskapet så många oförgätliga stunder af konstnjutning, så som hans värd i valda ordalag uttryckte sig.

Mästaren hade också lofvat att för sista gången förhöja aftonens stämning med sin violin. "Ett farväl," hade han sagt.

*

Fru Gunnel och mestaren ordnade för sista gången sin blomsterskörd vid bankettsalens ekbord.

— I morgon, fru Gunnel, så här dags —

Han lutade sig framåt och såg på henne, som om hans blick varit ett vapen han velat stöta i hennes bröst.

— — Då skiljas vi.

Men inte förr hade han uttalat orden än han greps af förskräckelse.

Utan en suck och med ögon, som ingen blick hade, sjönk fru Gunnel ner i den högkarmade läderstolen, som stod bakom henne. Den hand, som hållit blommorna, föll slapp ner i hennes sköte och öfver den hvita klädningen fälldes sina blodröda blad.

— Barn, sade han med osäker röst. Är du så fången i sagan än, att du inte förmår se verkligheten i ögonen nu, då den står för dörren? Min älskade, min älskade! Var det då min plikt att låta dig draga bort, som du kommit — en sömngångerska, en drömmerska? Jag kunde inte, Gunnel! Så viss är jag om, att lifvet är för mycket värdt för att drömmas bort med sofvande själ och domnade sinnen. Du måste vakna, Gunnel, och mäta djupet af vår lycka och af vårt lidande. Ty äro vi födda för hvarandra, min älskade, och likväl dömda att lefva skilda, så är det därför, att detta vårt möte var tillfyllest — var ämnadt att under en flyktig stund och samladt till en enda svalkande droppe skänka oss det mått af lycka ödet bestämt åt oss. Om du förstår mig barn, om du tackar mig för att jag väckt din själ till kärlekens lycka, om du vill bära dess lidande, så lägg din hand på min panna!

Och han kastade sig ner framför henne och omslöt henne med sina armar.

Fru Gunnel lyfte båda händerna och lade dem sakta om hans hufvud.

Så lät hon åter händerna sjunka ner i sitt knä. Han reste sig upp och gick öfver golfvet försänt i tankar.

Fru Gunnel satt orörlig och blek som en död.

Allt var så outsägligt tyst. Så rikt på lycka och tungt af sorg.

Slutligen stannade han framför henne.

— Barn, sade han, strax samlar klockan alla till frukost. Då skiljas vi åt. Men i afton är här fest. Din fest, min älskade. Kläd dig till högtid och stig in i salen, då blekna alla andra bort som skuggor och jag spelar för dig. Hvert drag af min stråke är ditt, hvar ton skall jag spela in i ditt hjärta. Så skall det alltid bli hädanefter, därute i människoöknen. Då hvar ton brister, utan att jag förmår spela den in i en enda själ, då skall din bild stå för mig, då skall jag spela för dig, du som alltid förstod, du som törstande sträckte dig efter min stråkes sång.

Och när vi skiljas i morgon för alltid, barn, då skola vi småle lugnt och stolt, att ingen må se det lidande och den lycka vi bragt hvarandra.

Och dagen förgick — den sista dagen.

Med darrande händer lade fru Gunnel fram på sin bädd den silfverskimrande brokadklädningen och klädde sig till fest. Och då hon trädde in i förmaket, förundrades alla de, hvilka, för hennes stora anspråkslöshets skull, aldrig märkt, hur vacker hon var. Och som en drottning rörde hon sig ibland dem, höjd öfver allt och alla af det stora lidande och den stora lycka, som skänkts henne på hennes lifs högtidsdag.

Och alla de sköna och förnäma damerna bleknade bort som skuggor för mästarens syn. Hvar ton han lockade ur sin violin spelade han för Gunnel.

Och festens alla ljus brunno ner och slocknade och med violinens sång i sin själ gick fru Gunnel upp på sitt rum att i nattens stilla timmar ensam lefva om sin korta lycka.

Men när hon dagen därpå för alltid tog farväl af sin älskade, smålogo de båda så lugnt och stolt, att ingen anade det lidande och den lycka de bragt hvarandra.

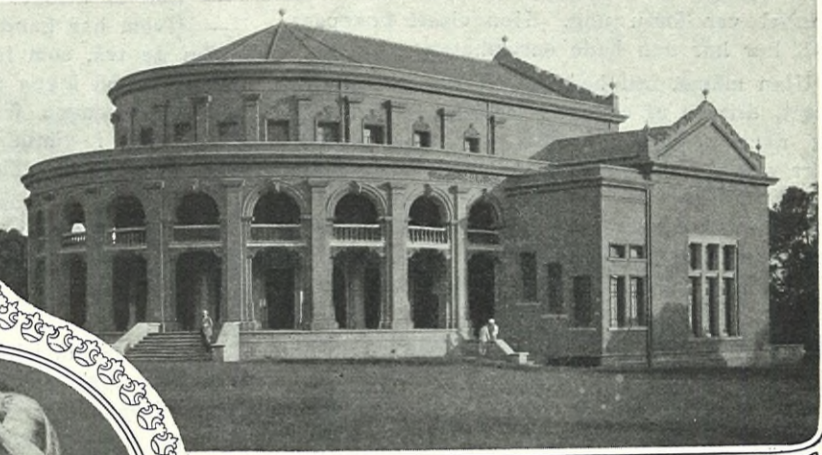
Och fru Gunnel drog tillbaka till det sträfsamma lif hon fjordom fört, då hon endast var den gode landtjunkarens maka.

LUZERN

☉ Förnäm vistelseort under sommaren. ☉
G:D HOTEL NATIONAL

Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön.
Rum från 4 kr. • Ill. prospekt gratis.
Telegramadress: "National".

· DEN SVENSKA SLÖJDEN I INDIEN ·
· OCH DESS MÅLSMAN ·

DIREKTÖR LARSSON FÖREIAR EN PROMENAD PÅ EN AF MAHARAJANS ELEFANTER

SHESHADY MEMORIEL HALL I BANGALORE, LOKAL FÖR DEN SVENSKA SLÖJDKURSEN

I DESSA DAGAR väntas hit från Indien en på slöjdens område framstående svensk, direktör Gustaf Larsson, som är föremål för nedanstående artikel. Hans skapelse, det svenska slöjdseminariet i Boston, firar i år sin 20-åriga tillvaro. Han nämnes nu inom för pedagogisk slöjd intresserade kretsar såsom designerad till

den genom Otto Salomons frånfalle lediga chefsplatsen vid statens slöjdseminarium å Näås. Det förljudes att dröjsmålet med denna befattnings tillsättande beror på, att man velat invänta hr Larssons återkomst från Indien, och att hans besök i Sverige denna gång står i samband med direktörsutnämningen på Näås.

DEN SVENSKA pedagogiska slöjden har under de senaste decennierna fått en utbredning och ett erkännande, hvarom man för endast ett kvartsekel sedan knappast vågade drömma. I Europa finnes det i närvarande stund näppeligen något land, där den ej blifvit uppmärksammas och vunnit erkännande såsom ett betydelsefullt moment i uppfostran, och

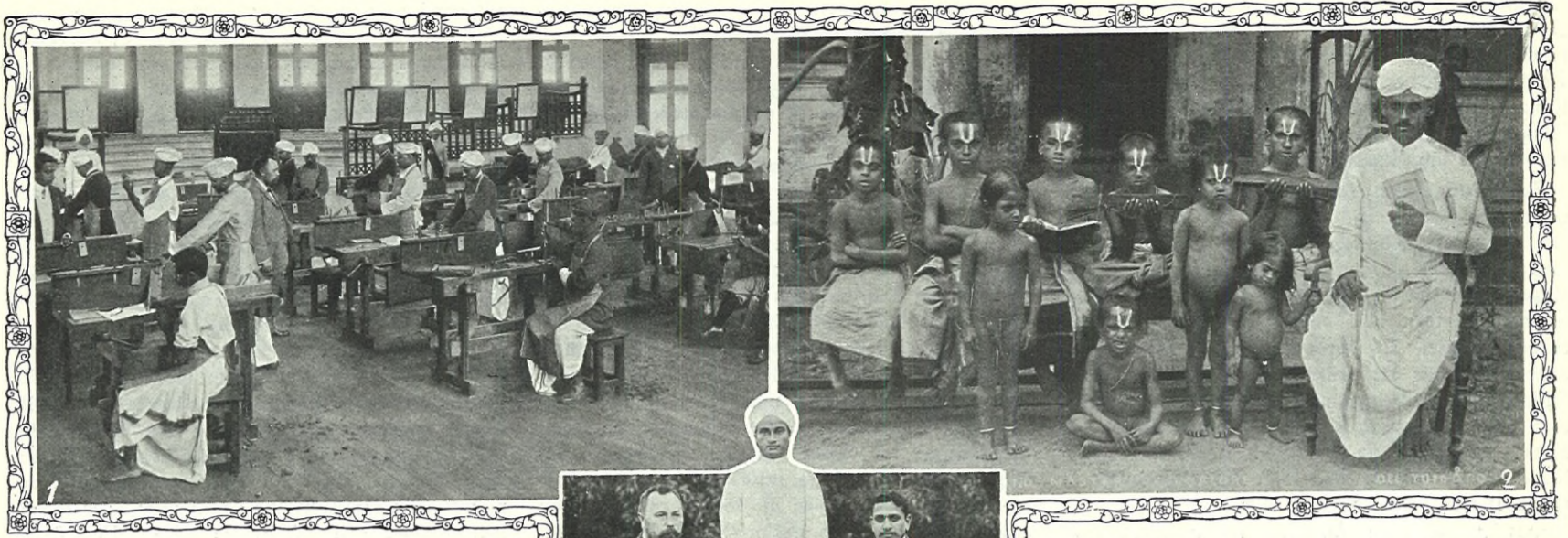
inom de stora europeiska kulturländerna, liksom i Nordamerikas Förenta stater, har, som bekant, för länge sedan den svenska slöjden vunnit en fast och tryggad ställning i skolorna.

Det kan ej annat än glädja alla vänner af vår svenska slöjd och dess principer, att den under det senast gångna året vunnit ytterligare ny terräng.

Regeringen i staten Mysore i Indien beslöt för omkring ett år sedan att i statens skolor och uppfostringsanstalter införa den svenska slöjden och uppdrog åt föreståndaren för det svenska slöjdseminariet i Boston, direktör Gustaf Larsson, att i Mysore organisera den svenska slöjden och leda utbildningen af den första uppsättningen af slöjdlärare.

GRUPP AF DELTAGARNE I DEN FÖRSTA SVENSKA SLÖJDKURSEN I INDIEN. SITTANDE I MIDTEN DIREKTÖR LARSSON (1), DEWANEN AF MYSORE (2) OCH UNDERVISNINGSMINISTERN DR BHABHA (3).

1. DE INDISKA SLÖJDARNE I ARBETE UNDER DIR. LARSSONS LEDNING. 2. INDISK SLÖJDLÄRARE MED LÄRJUNGAR. 3. DIREKTÖR LARSSON MED SINA BÅDA ASSISTENTER OCH SLÖJDKURSENS VAKTMÄSTARE. SÅSOM

EN EGENDOMLIGHET FÖRTJÄNAR OMNÄMNAS ATT DE AFBILDADE PERSONERNA REPRESENTERA HVAR SIN AF DE 4 VÄRLDSRELIGIONERNA KRISTENDOM, JUDENDOM, MUHAMMEDANISM OCH BUDDHAISM.

Direktör Larsson förklarade sig villig antaga det hedrande uppdraget och afreste, efter att hafva erhållit tjänstledighet från sin befattning i Boston, sistlidna sommar till Indien. Han har nu avslutat sitt arbete där och återvänder i dagarna därifrån för att efter ett kort besök i Sverige återtaga sin befattning i Amerika.

Från det intressanta, men mycket kräfvande arbetet med den svenska slöjdens införande i Indien ser sig Idun i dag genom en korrespondent i tillfälle att i ord och bild presentera sina läsare ett och annat.

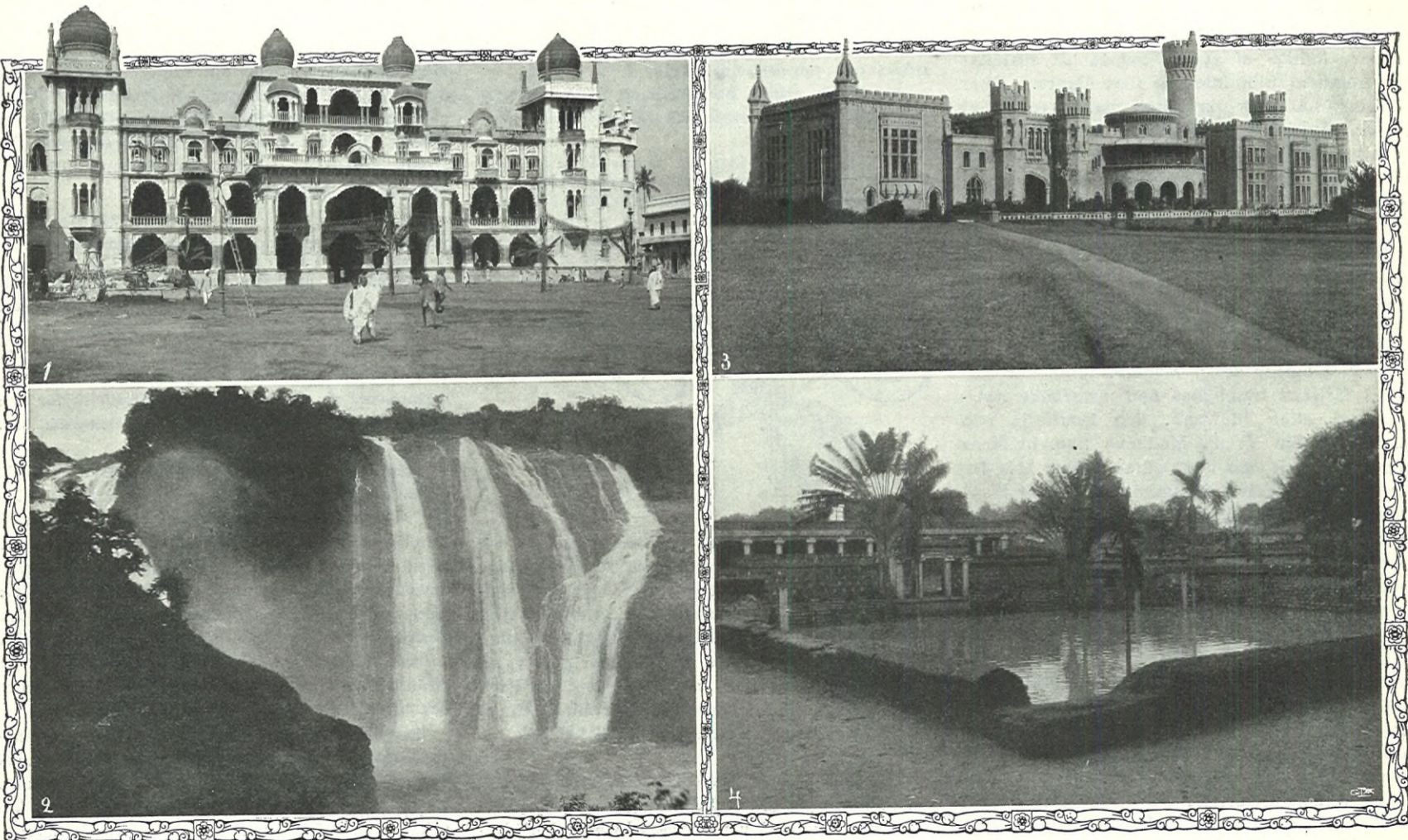
Mysore är den tredje i ordningen af Indiens stater med en folkmängd, som något överstiger Sveriges. I yttre, politiskt hänseende sorterar landet under England, men äger i alla

inre angelägenheter full själfstyrelse. Öfver Mysore regerar en infödd furste, biträdd af en ansvarig ministär. Den nuvarande regenten är H. H. Sri Krishnaraja Odeyar Bahadur, född den 4 juni 1884. Han tillhör en gammal hinduisk fursteätt, hvilken allt sedan 1400-talet härskat öfver detta land. Den unge fursten är en synnerligen begåfvad och upplust man. Han residerar i den urgamla huf-

vudstaden Mysore City och äger där ett palats, som är ett af Indiens praktfullaste byggnadsverk. Till denna stad äro dessutom förlagda gymnasier, högre teknisk skola, seminarier, normalskolor och en industriell skola.

Hit hade också vid direktör Larssons ankomst inkallats 20 stycken utvalda lärare från alla delar af staten jämte de tvenne, från tekniska högskolan i Bombay utexaminerade ingenjörer, hvilka erhållit förordnande att biträda vår landsman vid undervisningen i praktiskt träarbete, teckning m. m.

Vid tiden för slöjdkursens öppnande utbröt emellertid i hufvudstaden den i Indien så vanliga farsoten "plague". Denna epidemi, som är ett af Indiens värsta plågoris, är ytterligt

1. MAHARAJANS RESIDENS I MYSORE CITY. 2. DET BERÖMDA GAVYERUFALLET I MYSORE. 3. MAHARAJANS PALATS I BANGALORE. 4. HINDUERNAS HELIGA RENINGSDAMM I BANGALORE.

smittosam och brukar vanligen på endast några få dagar medföra döden. Stadens hälsovårdsnämnd stängde genast alla skolor och undervisningsanstalter och förordnade om desinfektion. Direktör Larsson erhöll från regeringen telegrafisk order att skyndsamt afresa till Bangalore, dit slöjddkursen nu komme att förläggas.

Bangalore, som har en folkmängd af 160 tusen innevånare, är, ehuru ej till namnet, staten Mysore egentliga hufvudstad. Den har med sina raka gator, präktiga parker och storslagna publika byggnader, såsom bibliotek, museer, teatrar och skolor, en mera västerländsk prägel än Mysore City. Maharajan äger äfven här ett präktigt palats, där han årligen brukar tillbringa några månader. I Bangalore har regeringen sitt säte liksom Englands högste representant i staten Mysore. Likaledes är det största engelska truppförbandet i södra Indien garnisoneradt här.

Till denna stad förlades nu den svenska slöjddkursen och till lokal uppläts en bland Bangalores präktigaste publika byggnader, den s. k. "Sheshadry Memorial Hall". I denna lokal har nu, allt sedan början af september till senare hälften af januari, den första svenska slöjddkursen i Indien pågått.

Direktör Larsson har i sitt arbete haft att glädja sig åt förståelse och varmt intresse såväl från maharajan och regeringen, som från pressen och enskilda. Hans elever, hvilka tillhöra skilda kaster, hafva med vaken intelligens vetat tillgodogöra sig de föreläsningar, som af kursens ledare hållits öfver den pedagogiska slöjdens teori och principer, äfvensom att snabbt tillägna sig den nödvändiga, rent praktiska slöjdfärdigheten. Om sina indiska lärjungar har också direktör Larsson yttrat, att de i allmänhet torde stå på en högre bildningsnivå än de personer, hvilka i Sverige och Amerika utbildas till lärare i slöjd. De flesta af dessa hinduer innehafva också akademisk grad från universitetet i Madras.

Dessa 20 slöjdlärare komma nu att utsändas till skilda delar af Mysore för att meddela undervisning i svensk slöjd med undantag af tvenne, hvilka af staten komma att anställas för framtida utbildning af flere lärare. Efter direktör Larssons anvisning hafva redan ett 10-tal slöjdskolor upprättats och utrustats med verktyg och material, och hafva dessa skolor af honom före afresan från Indien inspekterats. De torde därefter omedelbart komma att träda i verksamhet.

Direktör Larsson hyser det bästa hopp om den svenska slöjdens framgång i Indien och tror, att den i detta land kommer att gå en lugn och tryggad framtid till mötes.

Bland dem, som i synnerhet verkat för den svenska slöjdens sak i Mysore, torde här särskildt förtjäna framhållas den nuvarande statsministern eller "dewan", den kraftfulle och statskloke Sir V. P. Madhava Rao, hvilkens namn är känt och högt aktadt öfver hela Indien, samt undervisningsministern doktor H. J. Bhabha, en synnerligen berest och mycket lärd man. En af de här reproducerade bilderna återger en fotografi, tagen vid ett af de båda ministrarnes besök under pågående slöjddkurs. I midten synes "dewanen" med dr Bhabha och direktör Larsson sittande på ömse sidor.

Det system, som direktör Larsson tillämpat vid slöjdens införande i Indien, är i hufvudsak baserat på de principer, som följäs vid Nääs' slöjdseminarium, ehuru i viss mån ombildadt och anpassadt efter indiska förhållanden. På samma sätt har han redan tidigare med synnerlig framgång förfarit vid slöjdens införande i Förenta staterna. Hufvudprinciperna äro

Nääs-systemets, men tillämpningen har anpassats efter landets förhållanden.

Under sin vistelse i Indien har direktör Larsson från trycket utgifvit dels "Grundlinjer för slöjden", afsedda att utgöra ett kompendium vid slöjdundervisningen, dels ett par smärre broschyrer om den pedagogiska slöjdens teori och principer.

Vid den stora nationalfest, som under namn af "dasana" med stora högtidligheter årligen under en vecka i oktober firas i Mysore City, och hvilken fest besökes af personer från alla delar af Indien, höll direktör Larsson på anmodan af undervisningsministern ett föredrag om den pedagogiska slöjden och dess principer. I sammanhang med förra årets "dasana" hölls i Mysore en stor industri- och slöjduutställning, och hade bestyrelsen därvid uppdragit åt vår frejdade landsman att leda ordnandet af vissa delar af denna, och var han under den tid, som nationalfesten pågick, inbjuden såsom maharajans gäst.

För sitt gamla fosterland och för att göra dess kultur känd har direktör Larsson under sin vistelse i Indien verkat på flerehanda sätt. Så har t. ex. på hans initiativ frågan om den svenska gymnastikens införande i Indien blifvit aktuell och föreligger f. n. till regeringens afgörande. Likaledes har han till de nu startande slöjdskolorna beordrat fullständiga uppsättningar af svenska verktyg af Eskilstunafabrikat, i stället för de här förut använda amerikanska, och i samverkan med en af vårt lands mera kända skönlitterära öfversättare har han sökt i den indiska bokmarknaden skaffa förläggare till öfversättningar af modern svensk litteratur.

Till sist några ord om direktör Larsson själf*. Han är född i Västergötland den 10 dec. 1864. Efter afslutade elementarstudier och ytterligare utbildning vid tekniska skolan i Stockholm hängaf han sig med all energi åt sitt blifvande lifsverk, utbredningen af den svenska slöjden. Under ett par års tid verkade han såsom lärare vid Nääs' slöjdseminarium, men ägnade sig därefter åt en mera självständig slöjdverksamhet samt organiserade därunder ett antal större och mindre slöjdskolor i vårt land.

År 1888 erhöil han kallelse till en lärareplats vid Förenta Staternas då nybildade slöjd-

* Vi hänvisa i öfrigt till tvenne äldre årgångar af Idun (1895 och 1904), där illustrerade uppsatser om direktör Larsson och den svenska slöjden i Amerika finnas införda.

seminarium i Boston och utnämndes kort därefter till dettas direktör. Under vår energiske landsmans säkra och målmedvetna ledning har detta seminarium så småningom utbildat sig till en mönsteranstalt i sitt slag, som mer än en gång fått tjäna till förebild för dylika skolor såväl inom Europa som Amerika.

I närvarande stund är den svenska slöjden införd i samtliga af Nordamerikas Förenta stater samt på Kuba, och af lärare, som utgått från slöjdseminariet i Boston, torde nu åtskilliga hundratusental barn i alla delar af Nordamerika undervisas i svensk slöjd.

Jämsides med sin lärarebefattning har direktör Larsson bedrifvit en omfattande författareverksamhet. Förutom seminariets tidskrift, hvars redaktör han är, har han från trycket utgifvit ett mycket stort antal broschyrer samt flere större arbeten i uppfostringsfrågor och pedagogisk slöjd, hvilka väckt uppmärksamhet i fackkretsar, och af hvilka flere blifvit öfversatta till andra språk.

Äfven såsom föreläsare är direktör Larsson uppburen och har i denna egenskap varit mycket anlätad vid kongresser och möten af skolmän och uppfostrare.

Vid de senare årens stora världsutställningar i Paris, St Louis o. s. v. har direktör Larsson fört den svenska slöjdens runor med ära, och det svenska slöjdseminariets i Boston instruktiva och välordnade expositioner hafva tilldragit sig alla fackmäns intresse och beundran.

Bland sina landsmän i Amerika är direktör Larsson synnerligen populär, och han står också alltid redo att, trots sin strängt upptagna tid, stå dem till tjänst med råd och hjälp, liksom han också gärna i sitt gästfria hem vid Jamaica Plain ser sina landsmän. Allt går här till på gammalt svenskt manér och den, som i likhet med den, som skriver dessa rader, åtnjutit förmånen att få gästa där, torde därifrån medföra ett bestämdt intryck af, huru en svensk kan i "förskingringen" så att säga föra sitt fosterland med sig.

Då direktör Larsson nu i år kan fira sitt 20-årsjubileum såsom chef för det svenska slöjdseminariet i Boston, följa honom förvisso de bästa välönskningar till fortfarande framgångsrikt arbete från den svenska slöjdens många vänner, såväl här hemma som på hinsidan Atlanten, och i dessa välönskningar instämmer af allt hjärta

EN GAMMAL SLÖJDARE.

VI VAKNADE här om morgonen och funno oss ryktbarare än någonsin, hvilket icke vill säga litet. Ur den »sammällsbevarande» dagspressens spalter steg ett gny af vredgade röster emot oss. Vi lystes hart när i bann af några mystiska figurer, som gömde sig under »fosterlandsväns» och »den djupt och ädelt tänkande svenska kvinnans» svarta domino, och det var ej fritt från att man rent af ville påbörda oss landsfarliga syften.

Men hvad var då anledningen till detta tumult? Jo, Iduns oskyldiga skönhetsstäfning. Man hade plötsligt betagits af skräck för vackra kvinnor här i lan-

det. Det var otillständigt att se på dem, att tala om dem, att hysa intresse för denna den mest lyckade produkt skapelsen har att erbjuda.

Våra kolleger, stora gamla karlarne, rodnade på våra vägnar som små barnjungfrur, hvarefter de varkunnade sig öfver oss genom att slå sig för sina bröst och nicka bifall åt den indignationsåska, som rullade genom deras blad.

Men våra goda vänner inom pressen ha alltid omfattat oss med samma rörande intresse i slika fall. De ha nitiskt sökt komma oss i förväg med framläggandet af våra täflingars resultat för att strax därefter genom mer eller mindre maskerade »insändare» låta »den stora vreden» gå fram öfver våra hufvuden. Hvilken skala af tonfall, från den grofva basen ned till den lilla hjäbbande pudel, hvilken hvarje lördag släppes ut och vädras i en aftontidnings spalter och växelvis gläfsar mot månen och Idun!

Den här gången gäller attacken som sagdt kvinnskönheten, hvars skärskådande i offentlighetens ljus stämplas som något ovärdigt och kränkande. Vi hade dock hittills trott, att den »ljusets riddarvakt», som kallas en fri press och som fortfarande

Barngarderoben är en svensk upplaga af den enda i utlandet existerande tidningen i denna bransch och står i förbindelse med kontinentens förnämsta barnklädersaffärer och erhåller från dem rikhaltiga mönster till allt hvad som hör en välförsedd barngarderob till. Tidningen är också tongivande på sitt område samt utgifves på flere språk och i kolossala upplagor.

Barngarderoben

Pris för helt år 3 kr., halft år 1: 60 kr. Lösnummer 30 öre.

Barngarderoben utkommer med ett rikhaltigt illustrerat nummer i mån., åtföljdt af en dubbelsidig mönsterbilaga med en mängd tillklippningsmönster. Den bör sålunda blifva af ofantligt värde för hvarje moder, helst som den därjämte lämnar henne en god hjälp med barnens sysselsättande, och gifver mer än tillräcklig ersättning för prenumerationspriset.

bevarar den vackra traditionen att på sina högtidsdagar hembära kvinnan sin hyllning på klingande vers och i gnistrande champagne, ej lånade sig som transportvagn åt Grönköpingssynpunkter.

TILL »TRE SVENSKA KVINNOR», som meddelat oss den, antagligen i deras eget tycke öfverraskande sanningen, att människan ej rör för sin skönhet och att ur denna synpunkt en skönhetstäflan är förkastlig, skulle vi vilja rikta den frågan: rör människan för sin andliga begåfning? — Nej! Då skulle alltså äfven de täflingar inom konst och vetenskap, som förekomma rundt om i världen, och hvarvid stora snillen eröfra pris och nå ryktbarhet, vara fördömliga.

Är dessutom icke hvarje ung kvinnas tillvaro i många fall en skönhetstäflan? Kläder hon sig icke och smycker hon sig icke för att öka sin fägring, om hon har någon, och för att mildra sitt mindre fördelaktiga yttre, om skönhetens gåfva har blifvit henne förvägrad? Och hon gör det icke afsiktslöst. Hon täflar äfven då om ett pris — eller flere.

För öfrigt är de »tre svenska kvinnornas» och deras meningsfränders sätt att se på saken ett kulet tidstecken, som vi hoppas ej må vara alltför utbreddt. Det är heller icke för dessa svenska kvinnors lyftning Idun är den intellektuella brännspeglens. Vi vilja dem ingenting, där de i fariseisk själf-rättfärdighet knäppa sina händer och rikta sina ögon mot den himmel, hvars rostiga blixlar de mana ned öfver oss.

Nej, vi söka resonans för våra sträfvanden där, hvarest vi under ett tjuguarigt arbete i publicitetens tjänst lärt oss finna de verkliga vännerna af de svenska hemmens tidning, nämligen bland de mäktiga lager af svenska kvinnor öfver hela vårt land, som sky smäsinthet, klandersjuka och illvilja, som tänka och handla upplyst och vidbjärtadt, som förstå att arbetet för stora lifsintressen väl låter sig förenas med lusten till en oskyldig glädje, och som veta hvar gränsen går mellan falsk och sann blygsamhet.

DE ANONYMA brefskrifverksorna ha i dessa dagar ägnat oss en innehållsrikare korrespondens än vanligt. Vårt uppriktiga erkännande åt deras nit! De utgöra också en svensk samhällstyp, som ej får förbises. Deras piktur är i regeln värdad och det händer att papperet doftar parfym, hvilket är en lisa, ty deras epistolära stil bär med sig dunster från gränderna.

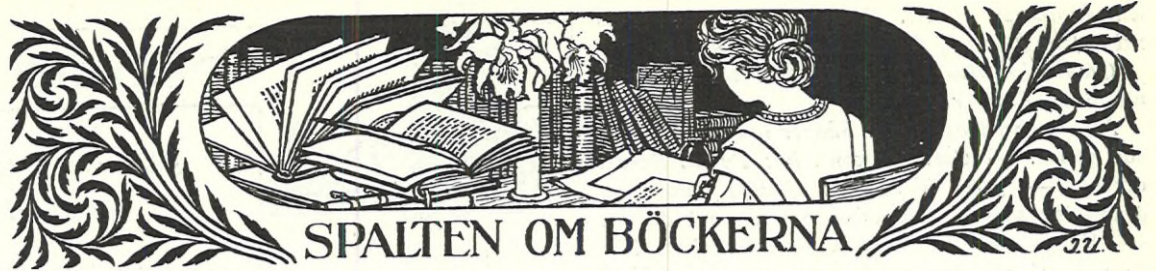
Det skulle helt säkert bereda våra intelligenskvinnor och pionjärer i den moderna kvinnorörelsens garde en bister öfverraskning att läsa dessa aktstycken af sina medsystrars hand. Författarinorna stå dem kanske närmare än de ana.

DESS MER har det glädt oss att vid sidan af dessa utfall lyssna till de många sansade insändare, som verkligen begripit syftet med vår skönhetstäfling.

Som om det nu skulle vara något konststycke! Men saken är den, att den friska och enkla naturligheten i vårt solfattiga land har en hätsk fiende i pryderiet. Den lefver dock, trots allt, och tack vare dess starka syre är det möjligt att draga andan i vår kväfvahaltiga luft. —

Snart skola våra frukträdgårdar åter lysa af skär blomstersnö, sedan komma solgyllne sommarmånader, som tynga grenarne med frukt, hvilken skall regna i våra korgar, då den ljumma septemberstormen skakar träden. Och däribland finnas den eviga ungdomens äpplen; så länge de mogna och falla människorna till, har lifvet ännu friskhet.

JAG VILL HOPPAS det ligger öfverdrift i yttrandet, som en person häromdagen fällde till mig, att »ingen människa läser böcker efter jul, åtminstone inte på ett par tre månader.» Det skulle i så fall inte vara stor idé att i februari sätta sig och skriva något om böcker. Men det ligger några arbeten kvar på mitt bord sedan tiden före jul och jag vill åtminstone nämna dessa, jämte några få nykomna, för dem det intresserar.

Af *Strindberg* ha vi ytterligare två kamrarspel, *Oväder* och *Spöksonaten*, båda uppförda på Intima Teatern, där jag icke sett dem. Jag har svårt att tänka mig, hur dessa drömspel kunde tåla rampens ljus, scenens förstörade gester och förtydligande tonfall. Men den, som i sin egen kammares ro börjar läsningen af de små häftena, tror jag icke lämnar dem, förrän den sista sidan nåtts. Det är historier om människor, som ha det mesta af sitt lif bakom sig, och detta lif har dolt många fula och sorgliga hemligheter. Nu dyka dessa fram, komma tillbaka och plåga ännu. I *Spöksonaten* föres man långt utanför det rimligas gräns, människorna äro icke mer helt människor, utan snarare ett slags förkroppsligande af gnagande tankar och rastlös grämselse. Men vår fantasi förblir aldrig oberörd, och om det är beklämning författaren velat konstnärligt suggerera oss, har han lyckats.

Af *Hjalmar Bergman* ha utkommit två skådespel i en bok: *Det underbara leendet* och *Familjens renhet*. Författaren är en fysionomi för sig i vår litteratur. Han är poet och romantiker, har sin egen på en gång drömmande och exalterade fantasi, icke alltid färdig eller sofrad i sin diktning, men i hvarje fall aldrig rent obetydlig. Hans egenskaper komma bäst till sin rätt i *Det underbara leendet* med dess sagostämning från någon förhistorisk tid. I det andra skådespelet, som passerar bland vardagsfolk i våra dagar, brister öfvertygelsestyrkan i den satiriska ansatsen. Antagligen lämpar sig intet af styckena särskildt för scenen, men dramatik kan också läsas och jag är inte säker på, att den icke i många fall vinner därpå!

Daniel Fallströms diktsamling *Blåeld* och *Fredrik Nycander: Storm och stiltje* höra till den jullitteratur, som fått ligga öfver till nu. Så mycket är väl ej förlorat därmed, ty båda ha redan sin vida och förtjanta vänkrets. *Fallström* har kallat den sista afdelningen i sitt häfte *Hjärtats sänger*; titeln kunde passa hela hans diktning. Som ett plus till denna sista bok kommer det vackra omslaget. — *Nycander* framträder i det yttre anspråkslösare, grågul och i fickformat, men jag stannar gärna vid mer än en af de små dikterna för deras veka och ömma behags skull.

För familjerna, där man nu börjar fråga efter något nytt att läsa, kan rekommenderas: *Lydia Wahlströms* lefnadsteckning öfver *Erik Gustaf Geijer*. Den är populär och uttömmande, och om också inte författarinns bildstyrka eller stil lyckats göra hennes hjälte särdeles lefvande eller personligt bekant för oss, så har ämnet dock i och för sig utsikter att roa, och det är behandladt med kunnighet och samvete.

Det ideella förhållandet till fru *Amalia von Helwig* behandlas ganska belysande, hvilket jag icke tror förut blifvit gjordt.

Lotten Dahlgren har, uppmuntrad af den framgång hennes *Ransäter* rönt, gifvit ut *Ur Ransäters familjearkiv*, dagboks- och brefutdrag. Kritikens invändning att denna senare bok dock är af betydligt mindre intresse än den föregående, afväpnar hon själf i sitt företal, där hon framhåller att en efterskörd ju gifvetvis måste skänka ett magrare utbyte. Likväl är denna efterskörd värd bekantskap för dem som, likt undertecknad, äro roade af bilder från gamla tider i och för sig, familjehistorier, bref och dagböcker, som aldrig ens aningsvis tänkts för offentligheten, skildringar af små upptåg, kalas med uppräknande af förpläggnaden, beskrifning af släktmöten, resor m. m. Det är ungdomar, som föra pennan, och de okonstlade skildringarna ge en fläkt af tiden, det för våra begrepp så romantiska och oskuldfulla 30-talet, hvilken man med nöje tar emot. Utgifvarinnan har klokt sammanfört det hela och gjort de nödiga förkortningarna. Vår litteratur är så föga rik på intima memoarer, korrespondenser o. d., att äfven anspråkslösa bidrag äro välkomna.

I öfversättning från ryskan ha vi fått: *En mor af Maxim Gorki*. Den hör icke till författarens litterärt starkaste saker. Berättelsen är väl mycket uttänjd och framställningen har något enformigt, som kanske dock beror på öfversättningens torrhet och brist på rörlighet. Jag beklagar detta, ty romanen är en ingående och intressant skildring af revolutionärens kamp och lif, och dess hufvudfigur, modern, den förtryckta, obildade, fattiga bondkvinnan, som i kärlek till sonen låter sig väckas af hans väckelse och tålig, ödmjuk följer och växer vidare, har ett starkt patos, en viss monumental kraft, som man gripes af och som man minns.

I öfversättning af *Hilda Löwenhielm* (är det från japanskan direkt? det står icke angifvet) framträder *En japansk näktergal* af *Onoto Watanana*. Framträdandet är rätt pretentiöst, i en dyrbar utstyrsel. På sidorna, under själftva trycket, förekomma tämligen amatörmässiga illustrerande teckningar af *Stina Beck-Friis*, hvilka endast försvåra läsningen. Och hvad bär allt detta upp? En liten för västerländska begrepp skäligen konstlös kärleksroman, behandlande ett af dessa efemära äktenskap mellan europé och japanska, som fransmannen *Pierre Loti* litterärt — och vida mer litterärt — behandlat. Naturligtvis har boken sitt kuriositetsintresse, men i mitt tycke knappast mer.

Jag får nu inskränka mig till att rätt och slätt räkna upp öfriga insända böcker, men innan jag gör detta vill jag, i anslutning till de ord, hvarmed jag började min artikel, fråga dem, som öfver hufvud taget gärna läsa: läser ni också någonsin om era gamla böcker? Och: läser ni någonsin danska eller norska arbeten? Jag vet att det inte är på modet nu för tiden, men åtminstone Danmark har ju en ganska rik litterär produktion i flere, delvis mot hvarandra kämpande riktningar. I förbigående påpekar jag då öfversättningen till

Uppgif lifvidd (under armarne), midjevidd och kjollängd, erhåller Ni till Eder figur fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta
Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Blus-lif 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktmönster i kr.

Expedieras portofritt om rekvisition åtföljd af likvid insändes till

Mästern Samuelsgatan 43, Stockholm

Iduns Mönsterafd.

svenska af Johannes V. Jensens förträffliga Chicagoroman *Hjulet*. Men ni bör naturligtvis helst läsa den på författarens eget språk.

Oscar Levertin: *Sista Dikter*, ha kommit; likaledes *Essayer II*.

Af Wentzel Hagelstam: *Sånger i skymning*, vers och prosa. — Carl Larsson i By: *By och Bonde*, dikter. — John Wigforss: *Antika nätter*, en dramatisk skiss i två akter och en del dikter. — För skola och hem, svensk bokskatt 27: *Svenska språthöken*, komedi uti 5 akter af Karl Gyllenborg (föreställd på Kongl. teatern i Stockholm in Oct. 1737).

Översättningar: *Höglandsbilder från Hindustan* af Rudyard Kipling (B. & B:s 1-kronas böcker). *Marthas Barn* af Bertha von Suttner (dito). — *Den Hvita slafvinnan*, roman af Elisabeth Schöyen. — *Bissula*, historisk roman af Felix Dahn. — *Ödemarkernas barn* af Bret Harle.

MARIKA CEDERSTRÖM.

Våra ungarlar.

UNNGARLEN ÄR uppenbarligen icke längre en nagel i ögat endast för det kvinnliga släktet, hvars sträfvan går ut på att befria världen från hans existens. De unga damerna, hvilkas behag tyvärr icke alltid medföra åsyftad verkan, ha under den motionsflod, som inledt den parlamentariska säsongen, funnit kraftiga anhängare i riksdagen. Synpunkten är något olika, men resultatet blir i stort sedt detsamma. För damerna är ungarlen ett skadedjur, som måste infångas och tämjas. Hans fiender i riksdagen betrakta honom närmast som ett lyxdjur, som genom extra skatter och pålagor måste erinras om sina skyldigheter.

Jag vet inte, om herr Nils Persson i Vadensjö ännu trampar den goda skånska jorden. Otack och glömska följa alltför ofta föregångsmännen. Säkert är emellertid, att han inte längre finns på skånebänken i andra kammaren, men hvar han än må vara, bör han glädja sig, då han ser sitt förslag efter femton år under olika former dyka upp vid årets riksdag. Och nu skrattar man ej längre åt hans berömda ungarlsskatt, som år 1892 gjorde Vadensjö till en kär medarbetare i skämtpresen och som upphof till en verklig kvickhetstäfvan i andra kammaren. Vi se numera frågan ur en allvarigare synpunkt och årets motionärer skola säkerligen söka få den behandlad som ett led i det sociala lagstiftningsarbetet.

De ha också utvidgat tanken. En motionär tar sålunda upp frågan, huruvida icke familjeförsörjaren bör erhålla mera betaldt än ungarlen och nu göra statens ämbets- och tjänstemän till försökskaniner och en annan föreslår en ny progressiv beskattning på familjer utan barn.

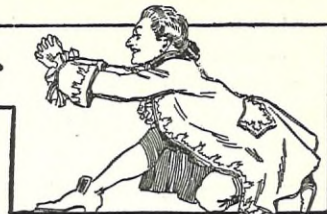
Det senare förslaget för oss in på nya och vanskliga vägar och kommer säkerligen att mottagas med blandade känslor. Barnlösheten är tillräckligt tung i och för sig, och det skulle vara orättfärdigt att pålägga den en ytterligare bestraffning. Men för våra ungarlar existera inga förmildrande omständigheter. Det är fullständigt riktigt, att den, som endast har sig själf att försörja, har större skatteförmåga än den, som med samma ställning och inkomst skall draga fram en hel familj. Våra ungarlar må icke söka dölja sin cyniska egoism under Larocheoucaulds samvetlösa sats, att det finns passande äktenskap, men inga lyckliga. De ha att välja mellan uppördsmannen och de många mjuka armar, som från alla håll sträckas mot dem. Att tveka skulle under sådana omständigheter vara ganska opassande.

THORE BLANCHE.

SEGERPALMEN.

Skådespel i fyra akter af
Hilma Söderberg.

Prisbelönt vid Iduns dramatiska pristäffling.

(Forts.)

Arwidius. Statsrådet har inga tyglar behöft. Inte förrän nu. Den här förbannade propositionen ställer till med en riksolycka. Läger statsrådet fram den här veckan, så blir det i gengäld ingen hjälp med rösträttsfrågan nästa vecka. Slutet på visan blir att vi kan få gå så långt som till nya val. Och det kommer inte att göra Cassel ledsen! Han skall bara sitta säkrare i sadeln.

Wærnhagen. Nå, så låt honom göra det. — För resten få vi ju se.

Arwidius (*reser sig och börjar gå fram och åter. Plötsligt*) Det är något annat också — fast det hör egentligen inte alls hit. Jag har en systerdotter... ja, statsrådet känner ju henne.

(Wærnhagen *förändras plötsligt. Får ett spändt uttryck i ögonen.*)

Arwidius (*fortfar*). En tusan till kvinna. Det kan jag ju säga, fast jag inte kommer öfverens med henne. Hennes briljanta hufvud — och hennes pengar — det duger att få. Och jag törs slå mig i backen på, att Cassel friar samma dag han blir minister. Det är visst bara det han går och väntar på (*Brister ut full af förargelse*). Älskar nu statsrådet Eugen Cassel så varmt, att han skall hjälpas till denna dubbla lycka!

Wærnhagen (*sitter tyst en stund. När han där- efter talar är rösten egendomligt trött och gäckande*). Kammarherrn menar väl inte att min taburet får kallas vid ett så vackert namn som lycka.

Arwidius. För maktens sötma kan ju folk gå i döden. Och det gör man väl inte precis för en flickunge.

Wærnhagen. Kanske inte, kammarherrn! Men många andra tycks kunna göra hvad som helst, när en kvinna finns på scenen. Då lär man inte stå tveksamt inför brott, berättade de mänskliga dokumenten.

Arwidius (*tänker på annat*). Ja, ja. En fantast som Cassel kan man ju tro om litet af hvarje.

Wærnhagen (*med smärtsam ironi*). Jag tänkte verkligen inte på Cassel. Det var en annan jag erinrades om... Cassel är alldeles för mycket politiker för att hinna känna hur hjärtat slår. Och för att tärka på sig själf.

Arwidius (*i det han sätter sig*). Åhå, så storitad är väl inte gossen! Men statsrådet måtte ha någon besynnerlig svaghet för honom, eftersom statsrådet unnar honom allting.

Wærnhagen (*egendomligt hårdt*). Tvärtom — jag unnar honom ingenting. Jag är i stället färdig att sälja hvad som finns kvar af själen — det där som jag nyss var så angelägen att frälsa — för att hindra honom att få hvad jag inte... (*Hejdar sig plötsligt. Fortsätter i annan ton.*) Kammarherrn har kanske rätt... det är måhända inte riktigt nyttigt för en människa att få allt godt. Om vi därför skulle hindra Cassel från att få något sådant som — min politiska makt. (*Skrattar kort.*) Människan är ju ändå sig själf närmast. (*Fortsätter nästan för sig själf.*) Och den som pinas vill ju inte se en annan salig...

Arwidius (*som klarnat upp*). Nå, nå, ta det nu inte så. På mig skall inte statsrådet spilla bort sin beryktade sarkasm! Vi vet ju ändå båda så väl, att det endast och allenast är lugnet i landet det gäller.

Wærnhagen (*med ett underigt kyligt leende*). Inte för mig, herr kammarherre. För mig är det fråga om helt andra intressen.

Arwidius (*skiner alltmer och mer*). Skämta gärna! Men låt oss se, om inte tillståndet i landet kräver att den nuvarande regeringen sitter kvar.

Wærnhagen (*slår ut med handen*). Jag hyser ingen öfvertro på regeringen. Inte ens någon tro. (*Liksom för sig själf.*) Om regeringen är konservativ eller liberal eller radikal — hvad har det med lifvets lycka att göra!

Arwidius (*tar fram en cigarr och snoppar den*). Lifvets lycka, ja! Det är något annat det.

Wærnhagen. Somliga säger att det är allt — äfven

om de inte kommer underfund med det, förrän vid upptäckten att de helt och hållet gått miste om den. En upptäckt som inte gör oss till änglar — tvärtom. (*Med förändrad röst.*) Ja, nu kan vi kanske säga, att kammarherrn har öfverenskommelsen klar. Det gick ju tämligen lätt!

Arwidius (*varmt och allvarligt*). Många, många — hederliga män och klarsynta män — komma att bli statsrådet oändligt tacksamma för att vi nu undgår en storm.

Wærnhagen. Ja, jag vill hoppas att de bli en smula glada, när kammarherrn kommer med underättelsen.

Arwidius. Hvad som här har sagts kommer naturligtvis ingen mer än vi två att få veta. (*Reser sig, går fram och trycker fast hans händer.*) Kollegerna i regeringen kan ju statsrådet ge hvilken passande förklaring som helst. Där kommer de nog för öfrigt att dra en djup suck af lättnad. — Ja, nu får jag säga adjö. Tack, tack.

Wærnhagen. Jag går med. Jag måste ner igen.

(*De gå. Man hör tamburdörren stängas igen efter dem.*)

Thomas (*kommer ut från sängkammaren. Hans ansikte är blekt med stela drag. Går några slag fram i rummet. Stannar*). Åh pappa, pappa...

Tredje akten.

I Stockholm.

Beatrice Bendix' bibliotek. Ett stort, magnifikt inredt rum. Midt på golvet ett aflångt bord omgifvet af lästolar. I fonden bred dörröppning till salongen. Dörr till höger.

(*Vid bordets ena kortända sitter fru Bendix. Midt emot Eva von Arnold. Vid ena sidan docent Cavalli.*)

Fru Bendix. Du får förklara det litet bättre, Eva. Är det meningen att ni nu ska ställa till med ett stort möte?

Eva. Ett stort möte skall det bli. Men inte ska vi stå som arrangörer. Det förtras allt andra namn än våra till något sådant.

Fru Bendix. Men det var ju landets ungdom, sa' du...

Eva. Ja, det är ungdomen, som skall protestera. Den riktiga ungdomen. I alla åldrar. Inte bara de som är unga till året. Men en ur studenternas led skall tala. Det blir sista talet. Men först talar professor Nybleus och Abraham G. ubbe.

Fru Bendix. Är det redan så klart?

Cavalli. Det är nog önskingarna fröken Arnold sitter och lägger fram. Nybleus ha vi inte underhandlat med än, men Grubbe går med på det. Han var ju en af dem, som från första början såg hvar det skulle bära hän med den Wærnhagenska politiken.

Eva (*eftertryckligt*). Ja, han spådde sant!

Fru Bendix. Men hvad sa' han då, Eva lilla?

Eva. Att inte en enda linje skulle bli klar, om Wærnhagen fick sina fingrar med. Nu sitter vi ju också i en sumpmark.

Fru Bendix. Ja, jag förstår mig ju inte det minsta på sånt här... men kan det vara så farligt? Min bror, som nu känner till det — han har ju varit inne i politiken i fyrtio år — han är mycket belåten. Jag har åtminstone aldrig hört honom säga något om statsrådet Wærnhagen.]

Eva (*har svårt att sitta stilla*). Snälla tant! Förstår du inte att det är just det farliga, att en kammarherre Arwidius är belåten! — Förlåt mig, tant, men här i huset finns ju verklig yttrandefrihet.

Fru Bendix (*leende*). Det gör det visst! Den proklamerade Beatrice så snart hon började tala.

Cavalli. Är det säkert att fröken Bendix kommer hem...

№ 4711

CORDIALE

Modernaste Balparfym.

Tillräckligt med en högst två droppar på näsduken.

Fru Bendix. Ja. Hon skulle bara vara med om föreläsningen. Festen efteråt brydde hon sig inte om.

Cavalli (ser på sin klocka). Då bör hon nog vara här när som helst.

Eva. Jag undrar, tant Annie, om inte du beundrar din bror som politiker.

Fru Bendix (slår ifrån sig med båda händerna). Jag förstår mig inte det ringaste på politik, har jag sagt.

Eva. Beatrice beundrar honom inte.

Fru Bendix. Hon har ju alltid stått i opposition mot släkten — min släkt vill säga.

Cavalli. Hon är en Bendix.

Fru Bendix. Ja, hon är så lik sin far. (Får en tanke.) Men hör du, Eva — Beatrice då? Hon begriper väl ändå en smula. Och jag har inte heller hört henne säga något om statsrådet Wærnhagen.

Eva. Det behöver hon inte säga. Man förstår ju ändå hvad hon tänker.

Cavalli (nickar). Fröken Bendix vet man alltid hvar man skall finna.

Eva. I synnerhet nu. Det är ju Cassel det nu gäller.

Fru Bendix. Ja, honom tycker hon mycket om.

Eva. Han är ju den enda hederliga människa vi ha i politiken! Se på de andra! Man kan ju inte andas snart.

Cavalli. Och statsrådet Wærnhagen har större skuld än någon annan. Hans halfmesyrer och försiktighet och frierier åt alla håll har åstadkommit mera demoralisation än det rena baksträveriet. Opålitlighet och vingleri ha vi fått. Folk vet inte om de ska krusa för honom eller vända ryggen till. Hvad vi vill ha är öppen strid med Eugen Cassel som ledare. Förr kommer inte den nya dagen.

Fru Bendix. Ja, kära ni, det här få ni tala med Beatrice om.

Eva. Det är meningen det.

Fru Bendix. Jag kan bara inte förstå hvad hon ska kunna göra! Och hvad vi andra ska kunna. Jag

kan väl inte tänka, att herrar politici ska bry sig om er!

Eva (otålig). Inte är det vi som ska göra't, lilla tant. Men jag för min del kan till exempel utföra en viss handlangartjänst. Jag har redan skrivit aderton bref. Det behöfs påståningar på sina håll. — Hvad som nu är livsviktigt är att få röster som ropa præterea censo så det skallar öfver hela riket. Christian Wærnhagen skall bort! Hans politiska välde skall förstöras! Det vore väl märkvärdigt, om inte folket skulle få upp ögonen.

Fru Bendix. Ta då inte i så hett, Eva! Man skulle kunna tro att han gjort dig något illa.

Eva. Mig! Hvem skulle fästa sig vid sådant! Men han har skadat framåtskridandets sak i Sverige, och det är oförläppligt.

Cavalli. Rättvisan fordrar nog att skulden fördelas. Hur har Wærnhagen någonsin kunnat komma dit där han nu står?

Eva. De frisinnaade var nöd den gången.

Cavalli. De skulle inte ha haft så brådtom. Hellre ha tagit ett ärofult nederlag.

Eva. Det är också många som nu gå omkring och skäms öfver de tvetydiga segrarna. Min äldste bror talade nyligen vid direktör Leffler, och han var precis inte nöjd med regimen.

Fru Bendix. Beatrice säger att direktör Leffler inte blir nöjd förrän han blir minister själf.

Eva (förymnad). Jaså! Det var väl han som gaf Wærnhagen de kraftigaste handtagen.

Fru Bendix. Men nu menar han kanske, att mohren har gjort sin tjänst. Och bör gå. Det är ju så där i politiken.

(Beatrice kommer in i salongen.)

Eva. Ändtligen!

Beatrice (hälsar). Jag tror du sitter och håller konselj, Eva.

Eva. Sätt inte mitt namn i samband med något så officiellt och rysligt som konseljer!

Beatrice. Det hör visst bättre ihop med röda fanor och framstormande öfver barrikader.

Fru Bendix. Har du haft trefligt?

Beatrice. Mycket. Du får ångra att du inte gick med.

Fru Bendix. Det är så tråkigt att vara med, när man ingenting ser.

Eva. Tant går på operan i alla fall.

Fru Bendix. Ja, där är det nästan en fördel att vara blind. Förr i världen — när jag hade min syn kvar — brukade jag sitta där och blunda. Det var så irriterande med alla deras dumma gester. (Reser sig.) Nej, nu öfverlåter jag min plats åt dig. (Klappar Beatrice på armen. Går, i det hon känner sig för med händerna, ut till höger.)

Eva (sakta). Så synd om henne.

(Beatrice ser efter modern med en varm blick.)

Eva (börjar lifligt). Nu skall du få höra vårt ärende.

Beatrice (i det hon sätter sig på moderns plats).

Jag tror nästan jag vet det.

Eva. Hvem har du då träffat?

Beatrice. Stefan Carleson.

Eva. Det var just den rätte!

Cavalli. Hur kunde han veta om det här?

Beatrice. Sådant sipprar alltid ut. För resten är det väl inte meningen att det skall vara en hemlighet.

Cavalli. Jo, än så länge. Arrangemangen är ju inte klara ännu.

Beatrice. Det skall således bli ett möte?

Eva. Och ett ordentligt ändå!

Beatrice. Och meningen med det?

Eva. Man skall ta bort en af skrufvarna i herr Wærnhagens taburet.

Beatrice. På hvilket sätt skall den meningen komma fram på mötet? Det går väl knappast an att annonsera det så.

Cavalli. Det skall hufvudsakligen få karaktären af en demonstration kring Cassels stora motion. Och i och med detta blir domen fäld öfver statsrådet Wærnhagen. (Forts.)

LINGON-SAFT.

och FRISK KÄLLVATTEN, MÅST UPPFRISKANDE LÅSKEDRYCK

A-B

LINGON GÖTEBORG

KONTROLLANT PROF. G. LAGERHEIM GULDMEJALJER NORRKPÖPING 1906 LUND 1907

KÖKSALMANACK

Redigerad af ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 16—22 FEBR. 1908.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; lökdolmar med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te med scones. Middag: Klar buljong med strimlor af tryffel; å la daube på hummer med mayonnais; späckad rensadel med legymer och salader; mosspudding med biskvier.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt blodpudding (rester från lördag) med lingon; mjölk; kaffe eller te. Middag: Pudding af kött med potatismos; krusbärsoppa med biscuits.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt skinka med ägggröra; mjölk; kaffe eller te. Middag: Vegetariansk morotspuré med rostadt bröd; stekt helgefundra med kaprisås och potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; fiskpudding (rester från tisdag) med kräftsås; mjölk; kaffe eller te. Middag: Persiljefyllt kalvbringa med brynta morötter och potatis; rismjölspudding.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; stekt sill med grädd och lök samt potatis; kaffe eller te. Middag: Arter med fläsk; plättar med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord;

uppstekta plättar (rester från torsdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Köttbullar med pressad potatis; sagosoppa med skorpor.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; »pytt i panna» med rödbetor; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärtpuré med stekt bröd; mörkpudding med brinnande sås.

RECEPT.

Lökdolmar (f. 6 pers.). 3 stora portugisiska lökar, 2 lit. vatten, 1 tsk. salt.

Kalffärs: 4 hg. benfritt kalkkött, 50 gr. kallt smör, 1 msk. hvetemjöl, 1 ägg, 1 msk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 3 dcl. tunn grädd.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 2 dcl. buljong.

Beredning: Löken skalas, nedlägges i kokande saltadt vatten och får sakta koka omkr. 7 min. Den upp- tagas, bladen lossas försiktigt och läg- gas på linne att afrinna. Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten, skäres i bitar och drives 3 ggr genom köttkvarn. Det stötes därefter väl i stenmortel tillsammans med smöret och hvetemjöl, hvarefter det uppvispade ägget och kryddorna tillsätts. Färsen arbetas sedan omkr. 1/2 tim., hvarunder den tunna grädden tillsättes, men endast litet i sänder, emedan färsen annars lätt skär sig. Är den för hård, spådes den med litet mera grädd.

En tsk. af färsen lägges på Ivarje lökblaa, som därefter hoprullas och omknytes med bomullsgarn, förut doppadt i hett vatten. Smöret brynes i en järnkastrull, dolmarna läggas och brynas vackert hvarefter locket pålägges och de få sakta steka omkr. 40 min. Mot slutet af stekningen påspådes bul- jongen.

De uppläggas på varmt fat, garnet klippes bort, och såsen hålles öfver dem. Serveras till smörgåsbordet.

Å la daube på hummer (f. 6 pers.). 3 färska humrar (eller 1 burk konserverad hummer å 1:90), 1 liter fisk- eller ljus köttbuljong, 3 msk. fransk vin, 10 blad gelatin, 2 msk. hett vatten, 2 hela ägg.

Till garnering: 1 hårdkokt ägg, persilja.

Beredning: Hummern nedlägges i kokande saltadt vatten och får koka 15 min., hvarefter den upptages och får kallna. Den klyfves längs efter och klorna krossas. Köttet lossas var- samt och skäres i vackra bitar. Fisk- buljongen påsättes tillsammans med vinet; när det är varmt tillsättes det sköljda och i det heta vattnet upplösta gelatinet samt de uppvispade äggen, och blandningen får under vispning ett kort uppkok. Geléet silas genom en i hett vatten urviden servett eller silduk. En del af det klara geléet hålles på botten af en vattensköljd å la daubeform och ställes att stelna.

VÅRGÅRDA

(Kungl. Hofleverantör).

Hafregryn • Hafremjöl

hafva på grund af berednings- sättet finare hafresmak och äro näringsrikare än andra i handeln förekommande hafrepreparater.

OBS! Den extra kvaliteten i pake- terna.

Formen garneras med hårdkokta ägg och persilja. De vackraste bitarna af hummern lägges på botten och sidorna, och med det öfriga hummerköttet fyller formen. Resten af geléet hålles för- siktigt öfver och å la dauben får stelna på kallt ställe. Den serveras med mayonnais- eller skarpås.

Mosspudding (f. 6 pers.). 6 ägg- gular, 2 dcl. sherry, 120 gr. strösocker, skal och saft af 1 citron, 3 dcl. tjock grädd, 5 blad gelatin.

Beredning: Äggulorna, vinet, socker, citronskal och saft vispas i en kastrull öfver elden, tills massan börjar sjuda, då kastrullen aflifytes och visp- ningen fortsättes, tills krämen är kall. Grädden vispas till hårdt skum och ned- röres. Sist tillsättes det sköljda och i ljumt vatten upplösta gelatinet. Mas- san slås i en med kallt vatten sköljd form och ställes på svalt ställe att stelna omkr. 4 tim. Då puddingen skall stjälpas upp, hålles formen omkr. 1/2 min. i varmt vatten. Den serveras med makroner.

Pudding af kött med pota- tismos (f. 6 pers.). 1 lit. kokt eller stekt kött, 2 små rödlökar, 3 msk. smör (60 gr.), 1/2 msk. salt, 1 tsk. hvit- peppar, 4 dcl. buljong.

Potatismos: 1 1/2 lit. potatis, 1 kkp. oskummad mjölk, 2 ägg, 1 msk. kallt smör, 1 tsk. socker, 1 tsk. salt.

Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 3 msk. stötta skorpor.

Beredning: Köttet skäres i tär- ningar och drives genom köttkvarn, löken skalas, hackas fint och brynes jämte köttet i smöret, hvarefter kryd- dorna tillsätts. Potatisen raskalas, kokas mjuk och pressas genom puré- press eller mosas sönder med en gaf- fel. Mjölken, de uppvispade äggen, smöret och kryddorna tillsätts och moset arbetas, tills det liknar skum. En form smörjes med smör, och beströ- med stötta skorpor, ett hvar af potatis- moset ilägges och därefter hälften af

det brynta köttet, som öfverhålles med litet af buljongen. Öfversta hvar- vet bör vara potatismos, som öfver- ströms med stötta skorpor och krusas vackert med en sked. Puddingen gräd- das i ugnen omkr. 1/2 tim. Den serveras med öfverblifven steksås eller skiradt smör.

Vegetariansk morotspuré (f. 6 pers.). 1 kg. morötter, 2 1/2 lit. vat- ten, 1 liten chaltottenlök, 1 hg. smör, 2 msk. mjöl, salt, hvitpeppar, 1 ägg, 1 dcl. tjock grädd, 1 dcl. risgryn, vatten salt.

Beredning: Morötterna skrapas, sköljas och förvällas. De rifvas därefter och få koka i 2 1/2 liter vatten med den rensade och i skifvor skurna löken omkr. 2 timmar. Massan passeras. Hälft- af smöret fräses med mjölet, mor- otspurén påspådes, litet i sänder, och soppan får koka 10 min., hvarefter den afsmakas. Resten af smöret tillsättes, och soppan omröres noga. Ägget och grädden vispas i soppskålen, och soppan tillslås under kraftig vispning.

Risgrynen skällas och påsätts i sal- tadt, kokande vatten och få koka, tills de äro mjuka, då de upphållas i durkslag, öfverspolas med varmt vatten, och få afrinna samt uppläggas på ka- rott och serveras till soppan.

Fiskpudding (f. 6 pers.). 130 gr. smör, 130 gr. hvetemjöl, 7 dcl. gräddmjöl, 1/2 lit. kokt, fint sönder- plockad kabeljo eller färsk fisk, 6 ägg, 1 liten msk. salt, 1 msk. socker, 1/2 tsk. hvitpeppar.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Smör och mjöl sam- manfråsas, gräddmjölet tillsättes, litet i sänder, under flitig rörning, hvarefter afredningen får ett godt uppkok och hålles upp att kallna. Den fint sönder- plockade fisken nedröres i den kalla smeten jämte äggulorna, en i sänder. Den afsmakas med kryddorna och sist nedskäras de till hårdt skum slagna äggvitorerna. Massan slås genast i smord och brödbeströdd form och gräd- das i ordinarär ugnsvärme omkr. 1/2 tim. Puddingen serveras genast den tages ut ur ugnen med smält smör, champignon- eller kräftsås.

Hafregrynsgröt (f. 6 pers.). 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 1/2 lit. vatten, 1 1/2 tkp. ångpreparerade hafregryn, 3 dcl. tunn grädd, 1 msk. salt.

Beredning: Smöret smältes i en gryta, vattnet ihålles och när det kokar upp, lägges de sköljda grynen. Gröten får sakta koka, utan lock, omkr. 45 min., under det att den ofta om- röres. Därefter tillsättes grädden och gröten får ett godt uppkok samt af- smakas med salt.

Köttbullar (f. 6 pers.). 5 hg. ben- fritt oxkött, 2 hg. benfritt kalkkött, 1 hg. späck, 2—3 kkp. gräddmjöl, eller vatten, 1—2 ägg, 1/2 kkp. stötta

SOLO-KÄFFE

från **A.-B. Malmö Kaffekompani.**

H. M. Konungens Hofleverantör.

Magnetiskt förädladt enligt svenska patentet n:o 20016 är

det bästa, renaste och drygaste

JAVA-KÄFFE

som finnes i marknaden och säljes i femton olika Javablandningar i rikets förnämsta Kaffe- och Speceriaffärer.

skorpor, 1/2 tsk. hvitpeppar, 1 msk. salt, 1 msk. hackad portugisisk lök, 1 msk. smör till löken, 4 msk. smör (80 gr.), 2 kkp. buljong eller vatten.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten, skäres jämte späcket i tärningar och drives 4 ggr. genom köttkvarn. Äggen och mjölken vispas upp, de stötta skorporna läggs i och få stå ett svälla. Löken skalas, finhackas och fräses i 1/2 msk. af smöret. De upplösta skorporna jämte kryddorna blandas i färsen. Denna bör arbetas, tills den blir sammanhängande ungefär 1 tim. Smöret brynes i en stek- panna, köttbullarna formas med skedar doppade i ljumt vatten och brynas i det brynta smöret. Köttbullarna läg- gas i en järngryta, pannan vispas ur med 1 kkp. kokande vatten, locket på- lägges och köttbullarna få genomsteka under 1/4 tim.

Mörkpudding (f. 6 pers.). 3 mjuka tvåöres hvetebrod, 3 ägg, 5 1/2 dcl. gräddmjöl, 1/2 kkp. strösocker, 1 dcl. konjak, 1/2 tsk. kanel, 1/4 tsk. kardemumma, 1 knifudd nejlikor, 1 tsk. salt, 1 hg. mörk, 1 liten msk. mjöl, 1/2 kkp. sultanarussin.

Till formen: 1/2 msk. smör, 2 msk. stötta skorpor.

Sås: 1 dcl. konjak, 1 msk. vatten, 1 msk. socker.

Beredning: Brödet skäres i fina tärningar. Äggen vispas med mjölken och brödet ilägges. Mörken sköljes väl och inklappas i en duk samt hackas fint med mjölet. Russinen rensas, sköljas och förvällas. Brödet sönderröres med en slef, den hackade mörken, konjaken, kryddorna och russinen tillsätts. Mas- san hålles i smord och brödbeströdd form, som öfverbindes med smordt pap- per och puddingen gräddas i vattenbad i ugn omkr. 1 1/2 tim.

Konjaken, vattnet och sockret blandas tillsammans och uppvärms samt hålles öfver puddingen. Såsen påtändes, då puddingen skall serveras.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

EN ung dam af god familj, hälst infödd tyska, önskas som lärarinna och sällskap till 14 års flicka, fortast möjligt. Svar med löneanspråk och rekommendationer sändas till Kanalkontoret, Sjötorp, Göta Kanal.

VID Helsingborgs Sjuksköterskehem finnes plats för en skolad sjuksköterska, som erhållit nödig utbildning i större sjukhus och i sitt yrke dessutom praktiserat 2 å 3 år. Lön 500 kr. och allt fritt samt en månads semester, under hvilken utgår ersättning med 50 kr. Platsen tillträdes den 1 april d. år. Ansökningar, försedda med vederbörliga betygsafskrifter, prästbetyg och läkarebetyg insändas före den 1 mars till regementsläkaren herr doktor Joh. Collin, Helsingborg. Helsingborg den 25 jan. 1908. Å styrelsens vägnar: Malte Sommelius.

SJUKSKÖTERSKA för Eksjö stad erhåller plats den 15 nästk. april. Fast lön 650 kronor samt ersättning för sjukvård efter taxa. Ansökningar åtföljda af vederbörliga betyg, ingifvas till stadsläkaren i Eksjö senast den 15 mars innevarande år. Eksjö den 29 jan. 1908. Hälsovårdsnämnden.

Vikar. föreståndarinnabefattningen

vid Gudmundrå barnhem fr. d. 15 mars till d. 1 nov. 1908, då platsen under tiden kommer att utsättas ledig och besättas med ordinarie med sistnämnda dag, sökes hos Fattigvårdsstyrelsen i Gudmundrå, adr. Dynäs före den 20 febr. 1908. Sökanden bör i ansökningen uppgifva löneanspråk utom waltning fritt, vidfoga intyg om god hälsa samt hög och fallenhet att fostra barn och i öfrigt ordna och öfvervaka hemmets verksamhet.

En stadgad barnsköterska,

som vill åtaga sig vården af 4 barn, äldsta 7 år, erhåller plats i köpmansfamilj den 24 april eller nu genast. Sökanden, ej under 20 år, skall vara ordentlig och barnkär samt innehåft dylik plats. Svar »Barnsköterska», Gumælii Annonbyrå, Malmö.

TVÅ propra, välek. 18-20 års flickor erhålla i slutet af april goda platser såsom 1:sta och 2:dra städerska. Betyg samt foto, snarast till Fru Signe Wingårdh, Villa Wingårdh, Helsingborg.

Guvernant

erhåller förmånlig anställning hos högäddig familj på Kinnekulle för undervisning af en åttaårig flicka i vanliga skolämnen. Äfven önskas tillsyn öfver en fyraårig flicka. Svar märkt »H.» och åtföljdt af fotografi, torde insändas till Västgöta Postens Annonkontor, Lidköping.

Barnfröken eller barnsköterska,

välrekommenderad, äldre, med fina fleråriga betyg, erhåller god plats om svar sändes till »Gott hem», under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b. Obs.! Endast goda ref.

EN enkel och anspråklös flicka, fullt kunnig i matlagning samt villig att deltaga i öfriga inom ett hem förekommande sysslor, erhåller god plats i liten familj den 24 april. Svar med betyg och lönepretentioner torde snarast sändas till »E.», Bohuslänningens exp., Uddevalla.

GOD plats erhålles på herrgård i Småland af omkring 30-årig flicka af god familj som vill och kan biträda vid alla inom hemmet förekommande göromål. Den som förete goda betyg om duglighet kan påräkna hög lön. Platsen tillträdes i början af mars. Svar till »Familjemedlem», Tenhult p. r.

Musikalisk flicka,

som äger god färdighet i pianospelning och som är villig några timmar om dagen utföra musik i biografteater erhåller god plats i större landstadsstad. Den som är skrifkunnig har företräde då det kan gifvas tillfälle att biträda med kontorsgöromål. Svar hälst med fotografi till »T. H. Godt hem», under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

I DISPONENTFAMILJ i Stockholms närhet får bildad, hushållsven flicka plats. Tvenne jungfrur finnas. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsg. 3 B. Sthlm.

BARNKÄR enkel flicka af god familj, som vill åtaga sig alla inomhus förefallande göromål erhåller plats i familj, boende nära Göteborg. Svar med löneanspråk och helst fotografi torde sändas till fru Dagmar Tinnberg, Partiled.

Ledig tjänst.

Vid Kristinehamns hospital finnes instundande vår plats för en fullt kunnig och i facket hemmastadd väfverska med lön af 350 kr., bostad med möbler och sängkläder, lyse, värme, tvätt och kost samt tjänstebeklädnad. Platsen bör tillträdas hälst den 24 april, senast början af juni. Ansökan, åtföljd af kort lefnadsbeskrifning, ålders- och fräjdetyg samt betyg utvisande kompetens för platsen ingifvas före den 1 mars till Öfverläkaren.

Tvättföreständerska

med förmåga att sköta en större tvättinrättning för såväl gröfre som finare tvätt erhåller plats den 24 nästk. april vid Kristinehamns hospital. Lönen är 400 kr., bostad (eget rum) med möbler och sängkläder, lyse, värme och kost lika med betjäningen samt 125 kr. i kostförbättringspenningar. Ansökan, åtföljd af en kort lefnadsbeskrifning ålders- och fräjdetyg samt betyg utvisande kompetens för platsen ingifvas före den 1 mars till Öfverläkaren.

Vid Upplands artilleriregemente

är platsen som

föreståndarinnan för manskapets kök

ledig till ansökan. Föreståndarinnan, som till sitt biträde har en köksföreståndare (underofficer) och flere kokkar, skall svara för manskapets utspisning och undervisa kokarna. Lön: 1:50 kr. pr dag, portion i natura, fri bostad om 2 rum o. kök, vedbrand o. lyse. Platsen tillträdes den 1 april 1908. Fackbildad skolkökslärlarinna har företräde. Närmare upplysningar meddelas af fröken Ida Norrby, föreståndarinnan för fackskolan för huslig ekonomi, Uppsala.

BÄTTRE, huslig, praktisk flicka, fullt kunnig i matlagning, bakning samt i allt som till ett bättre hems köksei hör, erhåller plats i mindre familj. Alder, ej under 25 år. Eget rum. Jungfru finnes. Ref., foto., lönepret. torde sändas under adr. »Familjevän», Arboga p. r.

Vid Högre Elementarskolan för flickor i Helsingborg

anställes till höstterminen 1908 en lärarinna i svenska språket och litteraturens företrädesvis på högre stadiet, (event. någon undervisning i geografi och kristendom på lägre stadiet). Lön: 1,500 kr. jämte pensionsbidrag. Ansökning jämte läkareintyg torde före den 28 nästk. februari insändas till Knut Wintzell, läroverkets rektor.

Hushållerska,

van vid landthushåll, kunnig i enklare och finare matlagning; inläggn., slakt m. m. får plats 1 april. Lön 250 kr., fri resa. Svar till »Fru O.», Gotl., Hesselby.

HUSFÖRESTÅNDARINNA, kompetent att själfständigt förestå hushåll å landegendom får plats instundande april. Svar till »H. G. E. 08», under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Bättre, anspråklös flicka,

omkring 25 år, kan erhålla plats såsom biträde i god familj i Stockholm. Sökanden bör vara något kunnig i matlagning och villig deltaga i vanliga husliga sysslor (utom de gröfre). Den som dessutom har någon erfarenhet i sjukvård för att biträda med skötsel af en liten konvalescent, äger företräde. Svar med uppgift om lönevillkor, hälst med foto. (som återbekommes), till »D. E.», Iduns exp.

ENSAMJUNGFRU kunnig i matlagning och som i prästgård eller borgerligt mindre hem arbetat direkt under husmoderns öfverinseende, samt känner sig villig att lyda en sjuklig husmoders föreskrifter och råd, får plats nu genast eller i mars uti familj bestående af mannen, sjuklig hustru och sjuksköterska. God betaltning till rätt person. Svar med betygsafskrifter, åldersuppgift och om möjligt foto. torde adresseras till fru Jenny Johnson, Marieberg pr Alfvesta.

SJUKGYMNAST van vid sjukskötsel, eller sjuksköterska något hemma i sjukgymnastiska ben-, bäl- och armrörelser; ung, stark och glad, önskas för att sköta, sällskapa och bo tillsammans med barnlös 47-årig, 60 kg:s fru som lider af nervös förlamning i benen. Arsenengagement. Svar med betygsafskrifter, ålder, pret. och foto. torde adresseras till fru Jenny Johnson, Marieberg pr Alfvesta.

FÖR en hushållerska skicklig i fin, och enkl. matlagning, bakning, inläggningar m. m. van vid tjänare samt att med ordning och omtanke sköta ett hushåll, finnes plats den 24 april i mindre konvalescenthem på landet. Alder 25-35 år. Den sökande bör vara frisk och stark med godt lynne. Svar med betyg, foto. och lönepret. torde sändas under adr. fröken G. Ericsson, Högåsen, Karlskoga.

Två bildade yngre kvinnor

med intresse för sjukvård, kunna såsom elever mottagas vid Finsensafdelningen å sjukhuset St Göran, om de medtagande betyg o. s. v. vända sig till doktor Magnus Möller, Norrlandsgatan 13, Stockholm.

BÄTTRE, enkel, anspråklös, rask och ordentlig flicka får plats d. 1 april i tjänstemannafamilj i norra Skåne. Familjen består af 3 personer, däraf en 8-årig dotter. Blir ansedd som medlem af familjen. Skall vara kunnig i enklare matlagning och sömnad samt kunna sköta hemmet utan hjälp af jungfru. Svar jämte uppgift å lönepret. märkt »P. J.» inom 8 dagar till Iduns exp.

FÖR en bättre flicka, kunnig i enklare och finare matlagning och vanliga landthushögromål, finnes en bra och treflig plats till landet vid västkusten. Svar till »E. H. K.», Sundsby gård, Varekil.

Till föreståndarinnabefattningen

och därmed förenad undervisningsskyldighet (helst i moderna språk) vid Skara högre skola för kvinnlig ungdom äga hugade sökande att med bifogande af kompetenshandlingar och läkarebetyg anmäla sig hos skolans styrelse före den 15 inst. mars. Begynnelselönen 1,600 kr. hvar till kommer fri bostad af 3 rum och kök med därtill hörande vedbrand. Dessutom bidrag till pensionsinrättningen. Tillträde vid nästa läsårs början. Skara den 4 febr. 1908. Styrelsen.

BILDAD, enkel flicka erhåller plats den 1 april att tillsammans med husmodern sköta hemmet (3 pers.). Hjälp med grofsysslor. Svar med fotografi till »Familjemedlem 1908», Järntorg, postk., Göteborg.

För husföreståndarinnan,

som är villig att deltaga i alla inom hemmet förekommande göromål samt äger förmåga att undervisa i musik, blir plats ledig i prästhus på landet instundande vår. Svar med uppgift å ålder och löneanspråk samt åtföljdt af rekommendationer torde före den 15 februari 1908 sändas till »Kyrkoherde» under adress S. Gumælii Annonbyrå, Malmö.

Hushållerska.

Vid Länslasarettet i Söderköping blifver plats ledig den 1 nästa april för en duglig hushållerska mellan 30 och 35 år. Den sökande måste vara hemma i såväl enklare som bättre matlagning samt kunnig i räkning, så att hon efter fastställd spisordning kan beräkna åtgången af erforderliga kvantiteter. Till direktionen ställd egenhändigt skriven ansökan jämte betygsafskrifter och fotografi insändes före denna månads utgång till undertecknad, som lämnar närmare upplysningar angående löneförhållanden m. m. Söderköping den 7 febr. 1908. Aug. Stjern Dahl, Syssloman.

En bättre flicka,

kompetent och villig att ensam åtaga sig vården af 2 barn, om 1 och 3 år, finner förmånlig plats i Malmö den 24 april, om hon anmäler sig under adr. »Barnvård», Gumælii Annonb., Malmö. EN barnkär, allvarsam, helst äldre, riktigt frisk och stark flicka, af god familj med de bästa förutsättningar att kunna med kärlek sköta om 3 barn, 11, 6, 3 år, får god plats i fint hem i Sthlm omkring den 24 april. Svar till »Stadigvarande familjemedlem», Iduns exp.

En ung dam.

som har några studier att utföra eller vill tillbringa värmånaderna i Stockholm, gifves tillfälle erhålla lättskött plats genom att ha tillsyn och förestå ett bättre hem hos medelålders man. Jungfru uttill alla köksgöromål. Fria resor, allt fritt och någon liten lön erhålles. I svaret torde uppges om den sökande är musikalisk samt ålder och fotografi medsändas till »Februari 1908», Iduns exp.

PLATSSÖKANDE

JEUNE fille de la Suisse française, de bonne fam. prot., parlant couramment le français et l'allemand, cherche place comme dame de compagnie, auprès d'une dame ou d'une jeune fille. S'adresser à Fru Lotten Törnqvist, Östhammar.

BILDAD flicka från landet, önskar plats i god familj för att deltaga i alla inom hus förekommande göromål. Svar till »23 år», Almvik p. r.

UNG norrländska, som önskar lära hushåll, söker plats i bildad familj. Svar till »Fritt vivre», Ornsköldsvik p. r. VÄRDINNEPLATS i bildadt hem sökes af yngre dam. Frisk, anspråklös, glad, praktisk och barnkär. Kunnig i matlagning och ett hems skötande. Äfven finare handarbeten. Ref. finnes. Svar till »E. M.», Eskilstuna p. r.

NITTIOSEX (96) % af befolkningen säväl barn som vuxna lida af tandröta. Orsaken till detta sorgliga förhållande är de flesta fall: FÖRSUMMAD skötsel af tänderna från tidigaste barndomen!

Friska, starka, Pris STOMATOL STOMA parlhvita tänder! 60 öre.

PLATS att förestå mindre pensionat eller hotell sökes af medelålders bättre dam som under några år med framgång själf innehaft dylikt. Finaste ref. kunna presteras. Svar till »Hemtrefnad», Iduns exp.

PLATS att förestå ett hem önskas af yngre, bildad, huslig och ordningsälskande flicka, van att representera och kunnig i alla inom ett hem förekommande sysslor. Är van vid barns vård. Obs. Äfven inom ett väl aktadt ungarlshem. Svar: »Plikttrogen», Skellefteå.

SOM husmoders hjälp och sällskap önskar ung, musik. flicka anställning. Kunnig i husliga sysslor, enklare sömnad och handarb. Svar: »Familjemedlem», Stenungsund p. r.

19 ÅRS flicka önskar plats vid större herrgård eller prästgård att gå frun tillhanda mot fritt vivre eller ock som betalande elev att lära hushållet. Svar till »S. L.», Iduns exp.

20-ÅRIG bildad flicka önskar att mot fritt vivre hjälpa till med förekommande göromål på herrgård eller prästgård. Tacksam för svar till »Praktisk och villig», Karlshamn p. r.

BILDAD, huslig, musik. flicka, elev af Rich. Anderson, som vistats utrikes, genomgått kurs hos Handarbetets Vänner och Thyra Grafström, önskar plats i treflig familj. På lön fästes mindre afseende. Svar till »24 år», Iduns exp.

I GODT hem på landet där ställning såsom familjemedlem erbjudes önskar bildad flicka med vana vid barnvård och husliga göromål, plats med lön af 20 kr. per månad. Svar till »God hjälp», Iduns exp.

UNG flicka söker plats i fin mindre fam. Har genomgått en kurs i frkn Cronius hushållsskola. Svar till »25 år», Pittja.

SÄLLSKAPSDAM eller lektris. En ung flicka med god uppfostran och bildning samt med musikalisk begåfning önskar plats hos ensam dam eller i en fin familj såsom sällskap eller lektris. Hon har genomgått större hushållsskola samt villig och intresserad att vid behov biträda med hushållsgöromål. Svar till »T. P.», under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

EN fint bildad flicka, som genomgått hushållerskurs, intresserad för hushållsgöromål önskar plats hos bättre, äldre familj eller ensam dam, hälst på landegendom eller i Stockholm att biträda vid hushållets handhafvande; önskas att betraktas som medlem af familjen. Svar till »S. 23», under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

BILDAD, musikalisk flicka, som genomgått större hushållsskola på landet, önskar plats som sällskap och att biträda med hushållsgöromål inom en välstuerad mindre familj eller hos en äldre ensam dam. Medföljer äfven gärna på resor. Svar märkt »Norrländska» under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm.

EN ung stark flicka med lust för sjukvård önskar plats att biträda vid något sjukhus eller sjukhem. Svar till »Hanna», Olskrokens sjukkontor.

Ung flicka

af bättre familj önskar plats i familj för att lära matlagning och allt hvad till ett väl ordnat hem hörer. Vid lön fästes ej afseende. Svar märkt »I. N.», under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm.

BILD. flicka, önskar lära hönsskötsel å större hönseri. Svar till »Mars 1908», Iduns exp.

KVINNLIG sjukgymnast önskar under sommarmån, plats vid badort eller i familj. Svar till »E. W.», Iduns exp. I VÅR utexam. kvinnlig sjukgymnast önskar under sommaren plats vid badort ell. i familj. Svar till »v. S.», Iduns exp.

UNG, bättre flicka, som i flera år varit anställd i kemisk-teknisk affär, önskar plats i dylik eller event. liknande sysselsätt. å apotek. Svar märkt »Våren 1908», Halmstad p. r.

BILDAD flicka, som äger förmåga att sprida trefnad i hemmet, söker plats som husföreståndarinna på landegendom. Är husl., spars., praktisk och finner glädje i arbetet. Innehaft dyl. plats. Utmärkta bet. och ref. På lön fästes ej afseende. Svar till »Musikalisk - 27 år», Iduns exp.

INTELLIGENT dam af god familj önskar plats som sällskap och hjälp hos dam eller äldre herre. Gladlynt och musikalisk samt ägande förmåga att sprida trefnad. Fina referenser. Svar till »Anspråklös» under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm.

UNG flicka som genomgått 8-klassigt läroverk och som har undervisningsvana önskar läsa med mindre barn eller gå frun tillhanda i fam. på landet. Svar till »1888», Iduns exp.

Mot fritt vivre

önskar förlöfvad flicka plats som hjälp och sällskap i god familj, helst Skåne. Svar till »Musikalisk», Åtvidaberg p. r.

PRIVAT sjukvård önskas eller plats som hjälp å läkaremottagning. Svar till »Sjuksköterska», Iduns exp.

UNG flicka som genomgått kindergården önskar plats i barnhem eller annars privat kindergården i Stockholmsfamiljer, dessutom äfven läsa med minderåriga. Svar till »Barnkär», Iduns exp.

UNG flicka önskar under några månader plats i hem att mot fritt vivre få lära hushåll samt vara frun behjälplig. Svar emotes tacksamt under adress »H. H.», Färgelanda p. r.

19-ÅRIG bild. fl. från godt hem med vana i husliga göromål och något sömnad, önskar plats i fin. familj som verklig hjälp åt husmodern. Lön önskvärd. Svar »Familjemedlem», Drottningg. 61, Karlshamn.

Inackordering i Dalarne.

Under 6 veckors tid efter midsommar önskar i vacker trakt af Dalarne en familj från västkusten, bestående af 4 äldre och 3 barn, alla friska, helinackordering med godt bord. Fem ordentliga tysta rum behöfväs. Tillgång till varma bad önskvärd. Svar med noggranna detaljer jämte pris insändes till »Fabrikdisponentens semester», Iduns exp.

I BILDADT hem på landet, i frisk trakt, ej långt från järnvägsstat., kan en ung flicka få inackordering, antingen som hushållselev eller ifall så önskas, för någon tids hvil. Ref. önskas och gifvas. Svar märkt »Hem», adress Kuddby p. r.

Godt hem i England.

I vacker och hälsosam trakt i Londons omedelbara närhet mottagas unga flickor, som önska tillbringa några mån. i England för att lära språket. Priset billigt och hemmet godt och tryggt. Närmare upplysn. lämnas af fru L. Sörensen, f. af Ugglas, Blasieholmströg 11, Stockholm.

EN eller två betalande hushållselever kan under hand få lära allt hvad som hör till ett bättre hems skötande under god ledning. Början strax eller 1 mars. Svar märkt »Husfru», Gumælii Annonbyrå, Malmö.

INACKORDERING i Stockholm, med tillfälle till öfning i franska och engelska. Storgatan 7. Fru M. Hüttling. Allm. 234 43.

I prästgård

vackert belägen vid sjö i södra Östergl. mottagas 2 elever i trädgårdsskötsel med inläggning och konservering samt väfnad. Adr. »Prästgård», Ramfall.

Swedish Lady,

who has lived 15 years in England receives paying guests in her comfortable »Board Residence» close to Hyde Park. Central situation. Excellent references. Only English spoken. Apply Miss Myrin, 29 Queen's Garden's, Lancaster Gate, London W.

GRANSBO Pensionat, adr. Tranås. Inackordering erh. för längre och kortare tid. Högst läge - 250 met. ö. h. i skogrik och vacker trakt af norra Småland. Trefligt och godt landthem. Lungsiktiga mottagas ej.

I Privata

Alderdoms- och Hvilohemmet i Enköping finnes den 1:sta okt. 1908 inackordering för herrar och damer. Ensamt rum och godt bord samt god vård utlofväs. Ref. finnes. Vidare under adr. Enköping.

NORRA Inack.-byrån anskaffar platser åt värdinnor, sällskaps-, kontors-, hushållsfröknar m. fl. Malmkillnadsg. 27, Stockholm.

ÖREBRO läns sjuksköterskebyrå anskaffar och rek. erfarna och skickliga sjuksköterskor till såväl privat sjukvård som fast anställning. Drottningg. 15, Örebro. Tel. 80.

H. Karlbergs

Pensionat

Bryggaregatan 1, 1 tr. (hörnet af Drottninggatan) Stockholm. Värmöblerade rum för familjer fr. 2 kr. Allm. Tel. 119 79.